

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Familien Kierkegaard

Citation: Kierkegaard, Søren: "Familien Kierkegaard", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 , s. 1v. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-b1-txt-shoot-id92a8d08f-f81e-4102-9e73-684d99497721.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Fra SK · 8. marts 1829 · til P.C. Kierkegaard

Kjære Broder!

Dersom Du skulde slutte Dig til af hvad jeg skrev, hvorledes jeg levede, kunde Du gjerne falde paa at jeg var død og borte, dog denne Tanke tillade Faders Breve ei at opstaae hos Dig. Havde jeg blot skrevet saa hyppigt, som Du har paamindet mig derom, var der dog kommet Noget derud af; men Du har endnu ei sporet nogen Frugt af dine Opmuntringer, og den med dine Opmuntringer forbundne Belønning. De fleste af Faders Breve fra Dig have gjerne endt med en Paamindelse om at skrive til Dig. Du maa i Sandhed besidde en stor Taalmodighed, da Du ei er bleven kjed af at paaminde mig. Da du mærkede, at de Opmuntringer til at skrive, der stode i de Fader tilsendte Breve, ei hjalp, besluttede Du, at lade mig erindre om min Pligt gjenem en anden nemlig Oldenburg, som ogsaa bragte mig den Efterretning, at Du hver Postdag ventede et Brev fra mig. Tillige erindrede han mig om, at Fengers Brødre skreve til Fenger. Jeg besluttede da ogsaa, at skrive Dig til om ei for andet saa dog, for at lade dig vide, at jeg var til. Dersom jeg her vilde fremsætte nogle Undskyldninger fordi jeg ei saa længe har skrevet Dig til, vilde jeg spille Dig Din Tid. Thi ordentlige Undskyldninger kunne de aldrig blive. Jeg kunde sige Dig at jeg har været lidt syg; men hvad vilde det bevise, hvad vilde det udvirke ei andet en[d] Fritagelse for at skrive de Dage jeg havde været syg, som ei overskride 5 a 6 i Antal. At jeg ei har havt Tid, kan heller ei udrette mere, da Du kan slutte fra Dig selv, fra den Tid Du gik i Skole, at der altid maa være nogen Tid, hvor jeg ei har noget nødvendigt at bestille. Jeg vil altsaa slet ingen Undskyldninger fremføre; men bede Dig ligefrem om Forladelse, fordi jeg har undladt at opfylde min Pligt.

At Henrichsen har forladt Borgerdydsskolen, og er kommen til Helsingør, Helsingør, er Du vel allerede for lang Tid siden bleven underrettet om. Ved hans Afreise forærede Classen ham en Snuustobakdose, da vi havde erfaret, at [han] ønskede en saadan. For denne Foræring, som just ikke var af de største, lod han os sin Tak bevidne den følgende Dag igjenem Hr: Warncke. Det var den første af Borgerdydsskolens Lærere, der er falden fra i Din Fraværelse. Ludvig Møller har faaet hans Timer i Hebraisk, hans Timer i Latin derimod har Bojesen faaet.

Professoren har i nogen Tid været plaget af et daarligt Been, som skadede ham meget, da han ei selv kunde have Opsigt med Skolens Gang; men maatte overlade samme til Hr Bang. Vi maatte i al den Tid, han ei kunde gaae, indfinde os hos ham, hvor vi bleve hørte i alle vore Lectier, og desuden forsynede med en saadan Mængde latinske Stile, at han tilsidst ei selv kunde finde Rede i dem. Omsider kom han da igjen paa Benene og læste en tidlang med os, da han igjen blev syg i samme Been. Der var nemlig kommet Ild i hans Kakkellovn, og idet han ilede til, for at standse Ilden, kom han til igjen at støde sit Been, som da blev meget værre. Dog fandt han for godt, at læse i 1 B, hvis Dør støder op til hans Værelse, og han altsaa i et Skridt ell to kunde komme ind til os. Han kom da ind af Døren hver Dag med een Tøffel og een Støvle. Dog den Efterretning, at han ved at slukke Ilden i sin Kakkellovn er kommen til Skade, veed jeg blot igjenem hans Karl Peer, som ell er meget paalidelig.

Om Professor Thune har man i den senere Tid flere Gange fortalt, at han var død, dog er det endnu ei gaaet i Opfyldelse. Dog beviser disse Rygter, at han maa være meget syg. Hver Gang et saadant Rygte udbredte sig, vakte det almindelig Bedrøvelse iblandt de unge Mennesker, som ønskede at dimitteres næste Gang, af Frygt for at Ursin skulde komme i hans Sted, hvilket der er al Rimelighed for, og han har Ord for en Chicaneur. De ønske idetmindste heller at have en, der for at faae bestemt Svar paa sit bestemte Spørgsmaal gjendtager det, end en, der ei gjendtager sit Spørgsmaal og fremsætter det ubestemt.

Jeg sagde i det Foregaaende, at Henrichsen var den første Lærer, der forlod Skolen, og deraf kan Du indsee, at der maae være flere, som der ogsaa er. Den anden er nemlig Friedenreich, som er bleven ansat som Inspecteur ved Efterslægtens-Skole i Bentzens Sted, som igjen er bleven Præst; men i et Kald, som ei bringer ham saa meget i Lommen, som hans Embede ved Efterslægten, som giver 800 Daler af sig om Aaret, saavidt jeg veed. I hans Sted ere tre andre Lærere komne til Skolen, nemlig Krøyer, en lille Person der ei er større end jeg (jeg er ei større end jeg var da Du reiste). Desuden Zager og Bergenhammer. Det er vistnok et stort Tab for Skolen, da Friedenreich har de meest udstrakte Kundskaber i Historie og Geographie af alle Lærerne ved Skolen; thi Warncke praler vel af, at Skolen ei kunde bestaae uden ham; men det er nok blot Pralerie, og jeg idet mindste troer, at det snarere er sandt, at Warncke ei kan bestaae uden Skolen. Fader har et Brev til Dig under Arbeide, men Du kjender jo nok Fader og veed nok, hvor lang Tid han behøver for at skrive et Brev, da han kun een ell to Timer om Formiddagen kan skrive. Jeg haaber Du befinder Dig vel. Nicolines Arm kommer sig; men Fingeren som [hun] har knuset, smerter hende meget og vil formodentlig blive langsom. Skriv hende et Brev til, at hun kan have lidt Trøst i sin Modgang. Henrich er rask; men Michael skranter. Fader, Moder, Nicoline, Petrea, C[h]ristian, Ferdinand, MdLund, Niels alle hilse Dig; men selv være Du kjærligst hilset

af

Din hengivne Broder,
Søren.

Kbh:d: 8de Martz.

1829. Herrn

Cand:Theol:P.C. Kierkegaard.
unter Linden 20 drey Treppen
in
frcoHamburg Berlin

Fra SK · 25. marts 1829 · til P.C. Kierkegaard

Kjære Broder!

Længe før end jeg havde ventet, modtog jeg Svar fra Dig. Ikke saa længe som Du maatte blive efter mit Brev tøvede jeg efter Dit, og det er mig kjært, at Du har fundet Behag i det. Hvad det angaaer, at Du troer, at jeg har læst Ciceros Breve, saa er det slet ikke Tilfælde, jeg har ikke læst et eneste af dem. Næste Aar kommer jeg formodentlig til at læse dem. Endnu er vel Artium ei saa vanskelig; men den kan maaskee blive det til den Tid jeg skal op; thi der er en Mand ved Navn Asp, cand:theolog: et juris, som har skrevet en Bog angaaende Artiums Forstrængelse. Han forlanger saaledes, at der skal gives op til denne Examen Stereometrie og Trigonometrie, han forlanger, at der skal skrives tydsk og fransk Stiil, og at det engelske Sprog ikke burde saaledes forsømmes, som det hidtil er bleven; men, at det skulde læres og at der ogsaa i dette Sprog skulde skrives Stiil. Han foreslaaer ogsaa, at den, der fik 0 i nogen Ting, skulde tage en nye Examen i denne Videnskab til Foraaret. En Ting, han i sin Bog klager over, er at de latinske Medi[c]inere blive tilsidesatte for Barbersvende. Dog vil jeg ikke haabe, at hans Forslag gaae igjenem, da det vilde være i høi Grad ubehageligt for mig, dersom jeg skulde til at tage fat paa det engelske Sprog, det sidste Aar jeg er i Skolen. Allerede fra sidste Examen er det bestemt, at jeg først kommer op i Aaret 1830, da jeg er vel ung. Religion og Ny Testamente læser Bindsbøll, Historie læser naturligviis Warncke med mig. Mathematik læser Marthensen med mig, Ursin har gandske forladt Skolen. Græsk læser jeg med Professoren, noget, som jeg ei troede vilde finde Sted, da han forrige Aar blev meget kjed af, at læse Græsk med 1ste A.

At Professorens Sygdom har været meget farlig maa Du heller ei troe, da han allerede i lang Tid har læst med os og hans Been er * fuldkommen helbredet. Naar Du skriver ham til, skal Du ikke udlade Dig for fuldstændig angaaende Aarsagen til denne Sygdom, da Du veed, at jeg kun har den igjenem hans Karl.

Kan Du skaffe mig Noget at vide om Fritz Lange, om hans Øine forbedre sig, eller endog blive slettere, skal det være mig meget kjerkomment. Her har jeg hørt, at han, der, hvor han opholdt sig havde taget store Brillen paa efter Doctorens Raad, og at han er falden paa Gaden og faaet Stumperne ind i Øinene, og deraf er bleven gandske blind, dette troer jeg dog ikke og haaber det heller ikke.

Jeg har meget rigtig funden den Bog, som Du forlangte og Fader har ligeledes opfyldt Dit Ønske, at købe en dansk Bibel, hvilke Bøger efter Dit Forlangende følge med i en lille Kasse indsyt i Læret snøret og forsejlet.

Til Frue Fenger er den i Brevet anmodede Hilsen overbragt, og hun bad at hilse ham meget kjærligt. Den ene Bog nemlig: P: Halds Disputats, havde hun modtaget og den er allerede afsendt. Den anden (Bispernes Hyrdebrev af 1817), lovede hun, at vilde see, at faae fat paa og den kunde da i dette Tilfælde sendes med de øvrige.

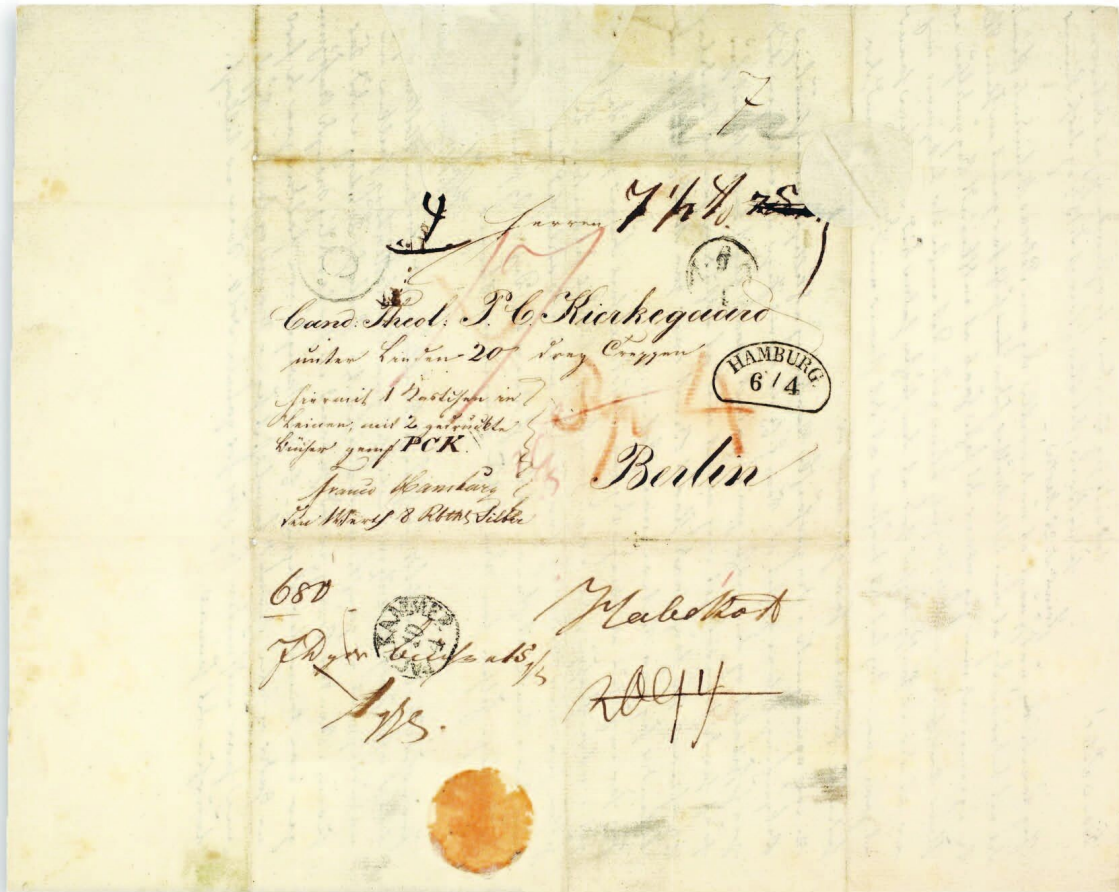
Jeg haaber, at Du befinder Dig vel som de Fleste hos os paa Petrea nær, der har skrantet i nogen Tid. Nicoline er i god Bedring, Fingeren er saavidt kommen sig; men den er endnu Noget øm.

Alle hilse Dig, Fader, Moder, Nicoline, Lund, Petrea, Niels, Md: Lund, Ole Lunds Døttre; men fornemlig være Du hilset

Khavn 25 Martii 1829 fra

Din hengivne Broder
Søren.

Ferdinand skriver formodentlig et Par Ord paa den anden Side.

1. Brev 2, bl. [2v], udskrift

Herren

Cand: Theol: P. C. Kierkegaard
unter Linden 20 drey Treppen

Hiermit 1 Kastchen in
Leinen, mit 2 gedruckte
Bücher gem. P C K.
Berlin
Franco Hamburg
den Werth 8 Rbthl Silber.

Fra M.P. Kierkegaard og SK · 13. og 15. juli 1829 · til P.C. Kierkegaard

Khavn den 13 Julii 1829. Meget kiære Søn

Dit Brev af 28-30 f. M. erholdt jeg i Dag 8te Dage. Her vedlagt sender jeg Dig et Creditiv paa Herrn H. F. Klettwig i Göttingen stor 60^{ve} Fr: d'or, fra Hr Etatsraad Donner i Altona. Den mener jeg Du med første Post afsender til dens Adresse ledsaget af et meget høfligt Brev fra Dig selv, hvori Du underretter ham om at Du omtrent midt i October agter at in[d]træffe i Göttingen; at Du indsender Creditivet fordi Du ikke gjerne vil

føre det omkring med Dig paa en Reyse som Du agter at tiltræde ved August Maanedes Udgang i det Sachsiske og som maaskee for endeel bliver en Fodreyse, desaarsag Du og udbeder Dig Tilladelse til at tilsende ham Din Kuffert med Pakkeposten, behørig emballeret og Forseglet og beder ham modtage den i Bevaring indtil Du kommer; Sluttelig anmoder Du ham om, ved et par Ord med næste Post, at underrette Dig om den rigtige Modtagelse af Dit Brev, gjør mange Undskyldninger for den foraarsagende Uleylighed og skriver Dit Navn og Din Adresse tydelig under Brevet. – I næste Maaned skal jeg see at sende Dig en Vexel paa 20 eller 25 Fr. d'or og haaber saaledes at Du ikke skal komme gandske tomhændet til Göttingen, men ved Din Ankomst dertil endnu have en halvsnes Fr. d'or i Lomen.

Med Rudelbach er jeg bange for at det er reent galt. Hans Venner her iagttage en forunderlig Taushed; men derimod begynder man iblandt Folk, som ved af ham at sige, uden just at interessere sig for ham, at mumle om, at det ikke er rigtig fat med ham; ja jeg har endog hørt en sige, at han ikke har faaet Embedet. – Skulde dette være sandt, saa raader jeg Dig ikke at reyse til ham; thi Dit Besøg vilde under saadanne Omstændigheder genere, være ham ubehagelig og til Besvær, og han desuden formodentlig mangle Tiid og Sindsroe til med sindig Eftertanke at giennemgaae Din Afhandling som egentlig skulde være Hensigten med Din Reyse til ham; Du maatte altsaa være betænkt paa en anden Censor til at giennemgaae den, og jeg har tænkt paa Tholuch, ifald det ikke maatte synes alt for ubeskeden at forlange det af ham. Du kunde da afkorte Din Reyse og efter et passeligt Ophold i Halle gaae lige til Göttingen hvor Du da formodentlig ville ankomme ved October Maanedes Begyndelse. Alt dette henstilles til Din egen alvorlige Overvejelse.

1829 37

Den 15 Julii

Jeg har talt med Oldenburg og han har lovet at besørge de omskrevne Bøger, for saavidt samme kan faaes, og Dig dem tilsendt med Posten dersom det med Scharlings Reyse skulde gaae formeget i Langdrag, eller maaskee ikke blive noget af; hvad Bøgerne koste har jeg sagt ham, at han kan modtage hos mig. Jeg mener, at hvis man kan faae dem, saa sendes baade Grundtvigs Værdens Krønike og hans Roskilderiim. Efter Oldenburgs Yttringer kunde det maaske have sine Vanskeligheder at faae de forlangte Disputatser; dog om alt dette underretter han Dig nok selv; thi efter hans Sigende skriver han Dig og til i denne Uge, Du vil altsaa faae baade hans og mit Brev paa engang. -

Skriv mig til igjen saasnart Du faaer dette og see endelig at komme paa Bunden med hvordan det har sig med Rudelbach, at Du kan tilmelde mig det.

Lorentzen er kommet for en 14 Dagstiid siden. Det er et meget behagelig og interessant ungt Menneske; men endelig vil jeg ogsaa sige Dig, at Du kan tilmelde mig det.

Minde Sørens som jeg ikke forvander det for sig; jeg haaber ikke, han har givet dig at skrive mig det; nu det omvendte Tilfælde at han ikke har sendt paa engang at skrive, eller baarende for langtidsgod at han indtalt mit skrive indem for end for længere tid, men at han skal for, og der for ikke nu selvs i sin Dag i sin Samfundets for mig for alle indtalt skrive?

Jeg mener flittig, thi du forer nok paa mit Skriv at jeg har skrevet skrive minen. - Din flittig Kierkegaard for dinns Skrivelse, endelig, min flittig og forer Skrivelse; men ikke for din gode Mænd og mig din Samfundets flittig

Søren Kierkegaard

P.S. Hvis du Søren er i begyndelse med at for indtalt
 har ind: Løstebogen for sig at best. i Lovorden,
 som bad med mig og meget behagelig at se mange
 Gode for mig. (Søren) skriv snart til dig for alle at skrive
 ind.

2. Brev 3, bl. [1v]. Nederst SKS tilføjelse i brevet fra faderen til P.C. Kierkegaard

Den 15 Julii

Jeg har talt med Oldenburg og han har lovet at besørge de omskrevne Bøger, for saavidt samme kan faaes, og Dig dem tilsendt med Posten dersom det med Scharlings Reyse skulde gaae formeget i Langdrag, eller maaskee ikke blive noget af; hvad Bøgerne koste har jeg sagt ham, at han kan modtage hos mig. Jeg mener, at hvis man kan faae dem, saa sendes baade Grundtvigs Værdens Krønike og hans Roskilderiim. Efter Oldenburgs Yttringer kunde det maaske have sine Vanskeligheder at faae de forlangte Disputatser; dog om alt dette underretter han Dig nok selv; thi efter hans Sigende skriver han Dig og til i denne Uge, Du vil altsaa faae baade hans og mit Brev paa engang. -

Skriv mig til igjen saasnart Du faaer dette og see endelig at komme paa Bunden med hvordan det har sig med Rudelbach, at Du kan tilmelde mig det.

Lorentzen er kommet for en 14 Dagstiid siden. Det er et meget behagelig og interessant ungt Menneske;

men han behøver ikke mit Huus synderlig, da han har baade Søster og Broder her i Byen og desuden, hiemkomende fra en udenlandsk Reyse, og det en italiensk, snart bliver inddraget i fine og fornemme omgangs Sirkler. Han har kun været her Eengang; men med Wilhelm Lund troer jeg han omgaaes noget.

Med Søren ved jeg ikke hvordan det har sig; jeg kan ikke faae ham til at skrive Dig til; er det Aands Fattigdom at han ikke kan finde paa noget at skrive, eller barnlig Forfængelighed at han intet vil skrive uden hvad han kunde vente at faae Roes for, og da han ikke er sikker i sin Sag i den Henseende saa vil han heller intet skrive?

Jeg maae slutte, thi Du seer nok paa mit Skrivt at jeg kan ikke skrive mere. – Du hilses kiærligst fra Dine Sødskende, Lunderne, min Fætter og hans Familie; men især fra Din gode Moder og mig Din hengivne Fader

M P Kierkegaard

P. S. Just som Søren er i Begreb med at føre dette Brev ind i Copiebogen faar jeg et Besøg af Lorentzen, som bad med megen Magtpaaliggenhed at hilse mange Gange fra ham. Jeg (Søren) skriver snart til Dig for tillige at gjendrive Fader.

Fra SK · stemplet 27. feb. 1842 · til P.C. Kierkegaard

Kjære Peter!

Schelling vrøvler ganske utaaleligt. Vil Du have en Forestilling derom, saa vil jeg bede Dig, til Din egen, skjøndt frivillig paatagne, Straflidelse at underkaste Dig følgende Experiment. Tænk Dig Pastor R[...]'s bissende Philosopheren, hans hele Tilfældighed i Videnskabens Rige, tænk Dig derhos salig Pastor Hornsylds Utrættelighed for at forraade Lærdom, tænk Dig dette forenede, og en Tilsætning af Uforskommenhed, hvori vel ingen Philosoph har overgaaet Schelling; fasthold alt dette ret levende i Dit stakkels Hoved, gaae derpaa ud paa Frelserens Arbeidshuus eller paa et af Ladegaardens Arbeidsværelser, saa vil Du have en Forestilling om den Schellingske Philosophie og om den Temperatur, hvori man maa høre den. Nu har han til yderligere Skærpelse faaet den Idee at ville læse længere end sædvanligt, hvorfor jeg har faaet den Idee, at jeg ikke vil høre ham saa længe, som jeg ellers vilde have hørt ham. Spørgsmaal, hvis Idee er den bedste. – I Berlin har jeg altsaa ikke mere at gjøre. Min Tid tillader mig ikke draabeviis at indtage, hvad jeg knap vilde lukke Munden op for at sluge paa eengang. Jeg er for gammel til at høre Forelæsninger, ligesom Schelling er for gammel til at holde dem. Hans hele Lære om Potenser røber den høieste Impotens.

Jeg reiser altsaa snarest muligt fra Berlin. Jeg kommer til Kjøbenhavn. Mit Ophold der er mig nødvendigt for at ordne mig lidt igjen. Seer Du, hvor besynderligt. Aldrig i mit Liv har jeg haft Lyst til at reise, saaledes som jeg nu har faaet den. Det skylder jeg Schelling. Havde Schelling ikke læst i Berlin, var jeg ikke gaaet ud, havde Schelling ikke vrøvlet havde jeg formodenlig aldrig mere reist. Nu har jeg lært, at det har sin Betydning at reise, NB. ikke for Studiernes Skyld. Dog herom kan jeg jo tale med Dig i Kjøbenhavn. Nu at begynde en egentlig Udenlandsreise kan jeg ikke. Alt maa hos mig have sine bestemte Afsatser. Fra Kjøbenhavn gaaer jeg ud igjen, saasnart jeg faaer fuldendt et lille Arbeide, jeg er beskjæftiget med.

Forøvrigt befinder jeg mig vel; jeg er som en Skoledreng, der har faaet Ferie. Saaledes kan man snære sig selv ind i Latterligheder. Jeg troer, jeg kunde være bleven aldeles dum, dersom jeg var vedbleven at høre Schelling.

Din Broder.

Fra SK · udateret [18. eller 19. jan. 1843] · til P.C. Kierkegaard

Kjære Peter!

Du veed, hvor ængstelig jeg var ved at overtage Bestyrelsen af Stedet. Det var ikke uden Grund. Forretningerne have aldeles forstyrret mine skjønne Tankerækker, jeg føler mig saare ubehagelig derved. For dog ikke, at gjøre et uoverlagt Skridt, har jeg formaaet Chr. Lund til at overtage Bestyrelsen deraf, indtil det lykkes ham at sælge det saa godt som muligt. Du seer, at jeg trods al min Ubehjælpelighed dog slipper nogenlunde fra det, og heller ikke lader Dig i Stikken. Det var forsaavidt godt, at jeg ikke var ene om Stedet; thi jeg troer jeg havde solgt det for Intet, naar jeg blot kunde blive af dermed. Hvorledes Forretningerne have forstyrret mig, er Du det eneste Msk., jeg kan tale til om, fordi Du dog har en Forestilling om, hvor beskjæftiget min Sjæl er med andre Ting, der om de end ikke ere vigtige, dog glæde og lyksaliggjøre min Sjæl, som de engang foruroligede den. Da Chr. Lund havde overtaget det, da blev jeg saa glad – ja saa glad,

at jeg gjerne kunde have kastet mig paa Knæ, som Robinson da han saae Fredag, ved Tanken om, at jeg atter turde lukke min Dør for atter at kalde Tankens travle Svende til Arbeide, for atter at hengive mig til det Tænknings Sværmeri, hvorved Guderne har givet mig Vederlag, for hvad jeg savner i Livet.

Mit Ønske er, at Du snarest mulig skriver til Chr. Lund og takker ham for hans Godhed. Jeg troer ikke let, at Du kunde faae det bedre arrangeret, og vi dele da atter Skjebne som fordem. Jeg vilde blot ønske, at jeg var i Dit Sted, og var paa Landet, thi blot at være her i Byen er mig ubehageligt.

(Mohr er den største Chicaneur, der lader sig tænke, det er utroligt, hvor mange Ting han allerede har hittet paa.)

Naa! Alt skee nu til det bedste, vi behøve ikke mere at frygte Overilelse; thi det vil Chr. Lund vide at undgaae.

Du veed, at der stundom kan være noget Ahnelsesfuldt i min Sjæl. Det har i disse Dage været mig, som om det Sted, der engang var Skyld i min Faders Død, ogsaa skulde blive det i min. Paa den anden Side vilde jeg ubeskrivelig gjerne have beholdt det, det vilde have være[t] saa skjønt, om det Sted, der engang i Nødens Tid holdt ham oppe, ogsaa havde frelst mig. Det er derfor med Veemod, jeg tager Afskeed dermed, men det er en Nødvendighed.

Stedet er meget fordeelagtigt, det kan man ikke nægte; komer det i de rette Hænder kan der spindes Silke derved. Maaskee var det gaaet bedre, hvis ikke Mohrs Chicanerier og mange andre Smaa-Omstændigheder havde forstyrret mig.

Da min Tanke dog saa ofte vender tilbage til Stedet, saa kan Du vel forestille Dig, at jeg gjerne ønskede, at have en Prioritæt deri, hvis det lod sig gjøre. Du har jo aldrig brydt Dig stort om at faae rede Penge ell. Prioritæter. I den Henseende har Du altid været indifferent. Dog vil vi jo i sin Tid nærmere tale om det Hele.

Faaer jeg ikke Mohrs Leilighed leiet bort, hvilket jeg dog nok troer, saa skal det Tab alene bæres af mig; thi Du kan jo ikke gjøre for, at min Sjæl er uskikket til Sligt.

Den anden halve Deel af første Sahl har jeg allerede leiet bort til en paalidelig Leier for 85rd.

Lev nu vel kjære Peter, skriv mig snart til. Din Tarv skal vel blive varetagen saa godt jeg kan.

Maaskee synes det Dig, at mit Sind er nogetagiteret, dog det er kun en lille Storm, jeg er nu atter rolig. Du veed jeg kan godt skjule mine Sindsbevægelser, og naar Andre skal handle frygter jeg altid for at forstyrre dem. I Forhold til Chr. Lund er jeg derfor rolig.

Jeg synes, at den hele Sag nu har vendt sig godt. Om det end for Chr. Lund, hvad jeg godt indseer, er en Bagatelle, saa er det mig af desto større Vigtighed.

Mine Studier reise atter deres Hoved, den Tankens Ønskeqvist, som jeg holder i min Haand, der et Øieblik var visnet, blomstrer atter, duftigt, O! ubeskrivelig duftigt. I det Hele har jo mit sidste Liv, trods al den Smerte, det lønligt skjuler, været saa lykkeligt, saa tilfredsstillende, at jeg aldrig havde ahnet det.

Lev vel
Din Broder.

Fra SK · stemplet [5. eller 6.] feb. 1843 · til P.C. Kierkegaard

Kjære Peter!

Dit Brev har jeg rigtigt modtaget, efterat have ventet den behørige Tid. Du veed, at jeg i mit personlige Forhold til Mennesker besidder en ualmindelig høi Grad af Indolents; som en Følge deraf skriver jeg aldrig næsten til noget Msk, skriver jeg til Nogen, forlanger jeg aldrig Svar. Dette gjorde jeg i mit sidste Brev fordi det var et Forretningsbrev, og til at være Forretningsmand har jeg saare lidet Anlæg, det skulde da være at jeg kunde gjøre min Lykke som Skarpretter; thi naar det komer an paa at være resolut og gewaltig, da er jeg med. At Du Intet havde [at] indvende mod mit Skridt, erfarede jeg tidligere af Chr. Lund, til hvem Du jo har skrevet.

Du komer jo ind til Fastelavn, til den Tid vil jeg vel kunne tale udførligere med Dig.

Da jeg seer, at »Du ved at søge efter et andet Papiir stødte paa mit Brev«, saa gjør mig den Tjeneste at

brænde det. Det Samme gjør jeg ved alle de Breve, jeg modtager.

Forresten befinder jeg mig vel efter Omstændighederne. Mine Been vakle, som der staaer i Ψ , engang imellem, (det er nok lidt Hæmorroidal-Tilf.) men min Sjæl er sund, og jeg kan udholde uendelig Meget mere, end jeg havde troet. Saaledes er jeg nu. Jeg kjørte engang med et Par Vognmandsheste, som min Hyrekudsk selv undsaae sig at byde mig, saa slette vare de – da vi vare komne en Fjerdingvei ud af Landet, da begyndte de at løbe, jeg har i mit Liv aldrig kjørt saa rask, og dog veed Du, at det er min Lyst at kjøre omkaps med Vinden. Saaledes er det mig, engang imellem har jeg ondt ved at staae, men løbe kan jeg, min Fa'r, ret ligerviis som Strudsen.

Du ønsker, at træffe mig »rolig og tilfreds«, det vil Du faae let ved, saa snart Du komer til Byen, kun at vore Begreber om denne Sag ere og blive forskjellige.

Lev vel
Din
Broder.
Til

Hr Dr.Kierkegaard
Pedersborg
pr. Sorøe
fr.

Fra SK · 18. [feb. 1843] · til P.C. Kierkegaard

d. 18.

Kjære Peter!

Skjøndt jeg i den senere Tid mindre bekymrer mig om den fattige Begivenheds-Fløde, som vore magre Tider langsomt sætter, saa hører jeg dog af og til Lidt. Saaledes har jeg nu ogsaa erfaret, at Du er geraadet i Uenighed med Bispen. Dette har virkelig gjort mig ondt, fordi det er Dig, og fordi det er Biskop Mynster, der, som Du veed, er en af de faa Mænd, over hvem jeg glæder mig.

At fortælle Dig hvorledes jeg har hørt Sagen, er for vidtløftigt, men jeg kan dog forsikre Dig, at efter mit Skjøn er den saare lidet forvansket, og saaledes, at jeg af criteria interna tør antage den for sand. Du maa da heller ei troe, at det endnu er bleven en Bynhed; Bladene veed endnu Intet derom.

Hvad jeg egentlig vil med dette Brev? Jeg vil vise Dig, hvad Du vist heller aldrig har tvivlet om, at naar der er Noget paa færde, saa kan jeg vel beseire min Indolents. Det er da for at bevise Dig min Deeltagelse, at jeg skriver Dig til. At vise den paa nogen concretere Maade, er saare vanskeligt; thi som jeg selv meget sjældent tager mod Raad, saa indlader jeg mig ligesaa sjældent paa at give Raad, naar Ingen beder mig derom.

Her har Du imidlertid mit Skjøn.

1) Det er vel muligt, at Du har Ret; men strider det overhovedet mod Din hele aandelige Bygning, i enkelte Tilfælde at forvandle Dig til en slet og ret Embedsmand, der gjør, hvad der befales, saa vil Du vist ofte faae Anstød. Jeg for mit Vedkommende er aldrig gladere end naar En vil befale, især naar det er en virkelig Foresat; thi jeg anseer det altid for lettere at være den Lydende end den Befalende.

2) Et Partie er og bliver et Partie. Det kan være velmenende mod den Enkelte, det kan troe at see paa hans Tarv, og dog seer det mere paa dets eget Tarv. Partiet glæder sig formodentlig (det veed jeg desuden; thi naar jeg først bliver opmærksom, er jeg ikke saa daarlig en lagttager) over, at det træffer Dig. Det mener, at Din Formue sikkre Dig en uafhængig Stilling. En Anden vilde det derfor maaskee ikke tilskynde til at handle saaledes, og Partiet mener nu, at denne Reflexion paa Din Formue er Omsorg for Dig. Sæt Din Formue var tilstrækkelig, følger deraf, at det var værdt at udsætte sig for alle de mange Ubehageligheder, der strax vil vise sig, for den langvarige Erindring, der vil ledsage Dig, naar Partiet har glemt det Hele. Jeg er visselig ikke feig; jeg fraraader intet Menneske at sætte Alt til, om det gjøres fornødent, – man gjør Alt for en Sag, Intet for et Partie. – I den Henseende har jeg Erfaring.

3) Din Kone giver vistnok glad sit Samtykke til Alt, hvad Du vil gjøre. Stoel ikke herpaa. Hun er svagelig. Begivenhed er noget meget fristende for Nervesvage. Den giver et Øieblik Kraft, men denne Kraft varer sjældent længe.

Dog, Du gjøre hvad Du anseer for det Rigtigste; vær altid forvisset om min Deeltagelse.

Din hengivne Broder
S. Kierkegaard.

Fra SK · 6. maj 1843 · til P.C. Kierkegaard

Forsommeren 1843

Kjære Peter!

Ved at opgjøre Regnskabet, befandtes Cassen at være 335rd. Da vi talte sammen, fik vi 355, men vi havde hell. ingen Udgifter beregnet. Der er saaledes betalt en Skattebillet. Jeg har derfor vedligeholdt den Feiltagelse at beregne Frue Bakkes forunderlagte Husleie for Sommeren med. Naar der desuagtet ikke bliver mere end 335, saa vil Du indsee, at Du rigelig har faaet hvad der kunde tilkomme Dig af Madam Dues resterende 35rd (o: 17rd 3 \mathcal{M} .), istedenfor hvilke der er beregnet Dig Halvdelen af 70 (o: 35rd).

2 335

167 - 3 \mathcal{M} .

70 - (forud modtaget

97 - 3 \mathcal{M} .

100 (laant af mig

-: 2rd 3 \mathcal{M} .

Du bliver mig altsaa skyldig 82rd 3 \mathcal{M} (de 80rd veed Du jeg skal have.) Dem har det imidlertid god Tid med, da jeg paa Mandag reiser til Tydskland.

Naar jeg kommer hjem, skal jeg vel lade Dig det vide, og ønsker snarest muligt at modtage dem. Lev imidlertid vel. Gid Din Kone maa befinde sig ret vel.

Dit Beviis for de 100rd har jeg tilintetgjort.

Din Broder.
S. Kierkegd
d. 6 Mai 1843.
Til

Hr Dr. Pastor Kierkegaard.

Pedersborg
fr. p. Sorøe

Fra SK · 29. juni [1843] · til P.C. Kierkegaard

1843 Kjære Peter!
d. 29. Juni.

Der er allerede en god Tid gaaet siden min Hjemkomst fra Berlin, og i al den Tid har jeg slet Intet hørt fra Dig. Det er da let forklarligt, at, naar det Underlige ikke skeer, at Du skriver til mig, da det større Under skeer, at Propheten gaaer til Bjerget.

Hvorledes har Du det egl. dernede? Hvorledes er det med Jette? Den Glahnske Familie holder jeg forholdsvis saa godt som ingen Forbindelse med og hører derfor slet Intet. Det vilde virkelig glæde mig særdeles meget, om Jette befandt sig nogenlunde vel; thi i saa Fald troer jeg, at Du endog vilde kunne føre et behageligt Liv paa Landet, da det, efter hvad jeg kan skjønne, tilfredsstiller Dig at være Præst, og Du desuden har erhvervet Dig en vis Færdighed [i] at kunne beskæftige Dig med Livets Ubetydeligheder saaledes, at disse ikke blive Dig ganske utaaelige. Det kan jeg godt forstaae, maaskee forstaae ikke Mange det saa godt som jeg, netop fordi jeg er og bliver en Svømmer, der baade nolens og volens bliver paa Strømmen.

Kan det være Dig til nogen videre Fornøjelse om jeg kom ud til Dig et Øieblik, skal jeg med Glæde komme, om jeg end nu sjeldnere foretager Kjøretoure, mindst saa lange, og i det Hele har indrettet mig paa at blive i Kjøbenhavn og udholde Varmen, saa godt jeg kan. Mit Værelse er mit Rhodus, i Varmen dandser jeg vel egl. ikke, men jeg bliver der dog.

Egentlig har jeg Intet at skrive Dig til om; thi Du veed jeg underholder mig nødigt skriftligt med noget Msk. om mine Anliggender, jeg er mundtlig allerede knap nok. Jeg har skrevet Dig til for at lade Dig forstaae, at jeg er, hvad jeg altid har været, om jeg end som oftest har Skinnet mod mig, hvad jeg in specie i dette Øieblik, da det falder mig ind, at det dog maaskee ikke er bedre med Jette, gjør mig en Glæde af at forsikkre Dig jeg er

Din hengivne
Broder.

Du veed der var en Mag:Adler her i Byen, som blev Præst paa Bornholm, en ivrig Hegelianer. Han er kommen herover, vil udgive nogle Prædikener, hvori han nok vil gjøre en Bevægelse i Retning af Orthodoxien. Han er et godt Hoved, temmelig forsøgt i adskillige Livets casibus, men i dette Øieblik lidt exalteret. Imidlertid var det dog altid muligt, at det er et Phænomen, der var værd at agte paa. – Forøvrigt er Alt som sædvanligt, trivielt, skjøndt man godt kan leve, naar man veed at lee, – og at arbeide. – Har Du seet Martensens Bog? At man endnu vil paastaae, at M. er Tænker! Lad ham bryde med Philosophien det er der Mening i; men Sligt er kun tankeløs Vigtighed.
Til

Hr Dr. Pastor Kierkegaard.

Pedersborg
fr. per Sorøe

Fra SK · udateret [2. eller 3. juli 1843] · til P.C. Kierkegaard

Kjære Peter!

Du vil formodentlig ikke have glemt, at jeg, da jeg reiste skrev Dig til, at jeg beholdt en 80^d tilgode hos Dig, og at jeg havde tilintetgjort Dit Beviis, da jeg ansaae det for tilstrækkelig, at Du selv var vidende derom, det har Du formdl. ikke glemt; thi jeg har været nær derved. Jeg skriver det nu ikke til Dig for at fremskynde den Sag skjøndt jeg vel kan bruge Pengene, men for at Alt kan være i Orden.

Du har vel modtaget et foregaaende Brev fra mig.

Din
Broder.
(c. 3 Juli 43) Til

Hr Pastor Dr. Kierkegaard.

Pedersborg
fr
pr Sorøe

Fra SK · udateret [16. eller 17. maj 1844] · til P.C. Kierkegaard

Af c 165 44
Kjære Broder!

Det Indlagte skal vorde besørget – til Din Tak, og derpaa min Tak for Brevet, for Indbydelsen, for det dobbelte Forslag, hvilket vel allersnarest bliver til Hinder for at jeg kommer; thi et dobbelt Forslag sætter strax min Phantasie i Bevægelse, og naar den er kommen i Bevægelse, saa begynder Overveielser, og Overveielserens Udmaling af det Enkelte, – og medens Alt dette skeer, gaaer jeg selv (ligesom Møllen i Eventyret klip klap klup klup) min sædvanlige Tour ud af Nørre- eller Vesterport og derpaa.

Imidlertid er det ikke fordi jeg just er utilbøilig til at komme, langt fra – forleden var jeg endog i Roeskilde og havde løst Timeseddel til Sorø, – for hvis det skulde vise sig tiltrækkende for mig at komme derud, men da jeg kom til Roeskilde var jeg meget træt hvorfor jeg kørte hjem igjen og gik i min egen Seng. At gaae i Seng anseer jeg for en af de herligste Inventioner, dette aldeles at give hele Verden en god Dag – ell. en god Nat. Der er bleven mig fortalt om en gl. Capitalist og Selvskyldner der boede i Stormgaden, han stod gjerne og rygte sin Aftenpibe i et aabent Vindue, eller i sin Gadedør. Naar da Vægteren havde raabt 10, og nu kom til hans Dør og raabte, og var færdig med at raabe, da kaldte han paa ham og sagde: Vægter, hvad var det han raabte. (Det er den festlige Ceremonie i denne høitidelige Handling; thi han vidste jo meget godt hvad Klokken var, da han havde hørt Vægteren raabe flere Gange og navnlig for sin Dør) Vægteren svarede: det var 10 Hr Cancelliraad. – Naa var det det, svarede Canc: ja lille Vægter saa vil jeg lukke min Dør; skulde der komme Nogen og spørge om mig, vil Du saa ikke bede ham lægge m- M- .«.

Nu oprigtigt talt, jeg kom heller end gjerne til Dig, og i Grunden er det deels min Indolents, som jeg har ondt ved at overvinde, der holder mig tilbage, deels ogsaa fordi Sorø ligger Dig saa nær, at jeg befrygter, man vanskelig faaer det Indtryk af at være ret vogelfrei paa Landet. Forøvrigt kunde det være mig høist behageligt at kome ud til Dig. Jeg længes især efter at see Poul. Min Stilling i Livet som Onkel er mig en kjær Ansættelse, og jeg pleier ogsaa at være meget afholdt af mine Neveuer. Hils ham fra mig; lad ham ikke forblive ganske uvidende om, at der er en Onkel Søren til. Naar jeg selv først faaer ham personligt i Tale, saa haaber jeg Bekjendtskabet skal gjøre hurtige Fremskridt.

Min Aand arbejder med flere og flere Hesteskraft, Gud veed om Legemet kan holde det ud; thi jeg veed intet bedre at sammenligne mig selv med en[d] et Dampskib, der har for mange Hesteskraft i Forhold til Bygningen. Paa den anden Side maa jeg følge min egen Genius, jeg kan ikke godt taale nogen fremmed Berøring, og i den Henseende kan jeg godt finde mig i, at Du lader mig gaae for hvad jeg er. Det anseer jeg for en Høflighed, aldeles ligesom at man indbyder mig til et Selskab med den udtrykkelige Clausul, at jeg aldeles har min Frihed om jeg vil kome ell. ikke. At man vil indbyde mig, anseer jeg for Venskabets Udtryk, at man affatter Indbydelsen saa snurrt, anseer jeg for det menneskelige Udtryk for sit Forhold til et saadant U-Menneske, som jeg er, dersom ellers Aristoteles har Ret, at Msket er et animal sociale.

Hermed er dette Brev ude.

Med ma[n]ge Hilsener til Jette, og
Poul og Dig selv
Din i tilbagetrukken Oprigtighed Dig ganske
hengivne Broder
S. Kierkegaard.

Fra SK · stemplet 17. jan. 1845 · til P.C. Kierkegaard

Kjære Peter!

I Athenæum hos Bibliothekaren findes et Beviis for en udlaant Bog, der ikke er tilbagekommen. Underskriften er Kierkegaard med nogle Fornavne som jeg ikke med Bestemthed kan dechiffre. Bibliothekaren har nu forespurgt sig hos de forskjellige Medlemmer af dette Navn; men Ingen veed Beskeed derom. Endeligen henvender han sig til mig, som den Sidste, fordi han vidste, at jeg aldrig laante Bøger der, i den Tro det dog muligen kunde være en Anden, hvem jeg havde givet Tilladelse til paa mit Navn at laane. Forgjeves har jeg søgt at besinde mig derpaa, og Underskriften er ikke min. Dersom jeg [ikke] husker Feil, da laante Hahns Familie paa Dit Navn i Athenæum. Skulde det ikke oplyse sig saaledes. Bogens Titel er: Grattam: Greverne af Mansfeldt.

Bibliothekaren har paalagt mig at skrive til Dig, derfor skriver jeg, ønskende Dig alt Vel, og forresten, at alt saadant Vrøvlerie blev paa Bloksbjerget, hvorfra det kommer.

Din
Broder.
Til
Hr Dr. Pastor Kierkegaard

Pedersborg
fr. p. Sorøe

Fra SK · udateret [10. eller 11. feb.] 1845 · til P.C. Kierkegaard

Under Crisen 45

Kjære Peter!

Rygter er just ikke min Lyst ell. Gjenstand for min særlige Opmærksomhed, især naar de angaae mig selv. Denne Gang angaaer imidlertid Rygtet Dig. Der siges at Biskoppen har gjort Indstilling at Du skal have en Betænkningstid og saa enten døbe – eller forsage Embedet nemlig.

Det følger af sig selv, at Sagen beskæftiger mig. Jeg troer vel ikke at det kommer til den Yderlighed; dersom det ikke var Dig, der var den Paagjeldende vilde jeg sige: gid det maatte komme dertil og Bispen seire. Nu ønsker jeg dette langt fra, og dog veed Du, hvormeget jeg holder paa Biskoppen. Men lad os tænke os, at Sagen bragtes til denne Yderlighed, hvad saa? Saa lidet som jeg selv, naar jeg handler, ønsker at forstyrres ved pro et contra, som jeg nok selv er Mand for at opdrive i Overflod, saa lidet ønsker jeg at forstyrre en Handlende. Du har formdl. tænkt det Meste og valgt. Kun et Eneste vil jeg derfor minde om, hvad jeg, ni fallor, ogsaa sagde forrige Gang, da Afgjørelsen syntes at staae for Døren: betænk, at der naturligviis her som allevegne er en Masse Sluddermædser, som uduelige til at handle perfectionere sig i at snakke, og som naturligviis hvis Du vover det Yderste, længe ville kunne leve deraf, og beraabe sig paa Dig, og blive høirøstede o: s: v: Selv om det Du gjør efter Din redeligste Overbeviisning var det Bedste Du kan gjøre det ene Rigtige, der er i vor Tid en Mislighed, man altid maae befrygte, at Feighed og Snakkelyst og afmægtig Trods, og Vrøvlevorrenhed Vrøvlevorrenhed s: v: vil knytte sig dertil, og at saaledes det Bedste kan afstedkomme Skade. Det er ikke min Mening, at en saadan Betragtning skal afholde Een, men en saadan Betragtning skal tages paa Raad med. Var Tiden sat og beroliget, saa gik det bedre, men en Generation der blot har den fixe Idee at være kaldet til Reformatorer, ell. indbilder sig at være kaldet til at ville være det (ak! hvilken Modsigelse) medens Ingen har Kald en saadan Generation maa man omgaaes i Skrøbelighed.

Dog som sagt min Mening er, at Biskoppen ikke trænger igjennem; det skal glæde mig paa Dine Vegne, og gjør mig kun ondt, at een af de meest energiske Mænd i Landet skal blive peget paa af Dosmere, thi dette vil ikke udeblive.

Du seer jeg taler uforbeholdent, det vilde vel ogsaa være Dig mistænkeligt om min Begeistring for Mynster saa aldeles skulde være kølnet, og det vilde jo i Grunden kaste et sørgeligt Lys over min Interesse for Dig; thi en Veierhane-Interesse er ikke just at agte paa. Jeg holder paa Eder begge, som altid, ønskeligt var det, at I aldrig vare stødt sammen.

I Afgjørelser, veed Du nok, er mit Liv, da banker mit Hjerte, da finder min broderlige Hengivenhed ogsaa Leilighed [og] Lyst til at yttre sig. Vær forvissat derom.

Din Broder
S. K.
Til

Pastor Dr. P. Kierkegaard

Pedersborg
frit/ p. Sorøe

Fra SK · 18. feb. [1845] · til P.C. Kierkegaard

Kjære Peter.
d. 18 Febr.

Dit Brev modtaget – brændt. Det Indlagtes Indhold var mig bekjendt, jeg troer endog da jeg skrev Dig til, og min Kilde var vel et Rygte men Dagen efter en paalidelig Efterretning. At jeg saa ligefrem havde yttret min Deeltagelse for Biskop M. paa samme Tid som jeg netop ønskede at forsikkre Dig om min, formodede jeg Du vilde vide at vurdere. Et Brev fra mig, hvori jeg Intet havde ømtet derom vilde vel have vakt Din Mistanke. At Biskoppen vilde have Cancelliet paa sin Side vidste jeg vel, men – hvad følger deraf? Er Sagen afgjort

dermed? Eller staaer ikke netop det afgjørende Skridt tilbage? Maa han ikke vente, at Du vil sælge Dit Liv saa dyrt som muligt og altsaa lade det komme til det Yderste? Hvad saa? Saa skal Du afskediges. Men det kan hverken Biskop ell. Cancellie afgjøre, saa skal Sagen altsaa til Kongen. Du troede dog vel ikke at det var min Mening, at naar Sagen stod mellem Dig – og Biskop til Cancelliet, at Du saa skulde slippe? Det være langt fra. Men netop derfor er Sagen ikke endnu kommen videre, og min Mening uforandret, at det dog ender med, at Biskoppen ikke trænger igjennem. Havde det været min Mening at Biskoppen vilde seire, saa havde jeg ikke yttret mig saaledes. Men dette er endnu meget langt fra min Mening.

Du seer jeg skriver strax, og hvor indolent jeg ellers er, naar der er Fare, da er min Feil just ikke at trække mig tilbage at svigte, min Hengivenhed har da faaet sin Tilskyndelse, og tiltager kun med Faren.

Din Broder.
S. K.

Hvorledes har Jette det? Hold fast paa, hvad Du jo selv maa vide, at Afgjørelsen slet ikke er der endnu, udvikel ikke for tidligt for hende Resignationens Høieste, at det ikke skal matte hende, naar saa Faren udebliver. Hils hende og Povel, der dog am Ende bedre betrygger Familienavnets Uforglemmelighed end Æren, som der kunde blive Dig til Deel af Mskene og summa summarum af mine Skrifter.
Til

Pastor Dr. Kierkegaard

Pedersborg
fr.
p. Sorøe

Fra SK · 10. marts [1845] · til P.C. Kierkegaard

Kjære Peter!
d. 10 Marts.

Dit Brev af 27.^d Febr. rigtigt modtaget. Jeg har denne Gang ikke hastet med at svare, fordi formodentligen den hele Sag nu har Dagen og Livet og Landeveien for sig o: s: v:.. Det følger af sig selv, at jeg ikke er uvidende om, hvad der foregaaer her i Byen, Conventets yderligere Tilbageskridt, Biskoppens og Cancelliets yderligere Fremskridt, Emil Clausens Conference med Biskoppen forleden Dag. Alt Sligt veed Du formodl. ogsaa. Forøvrigt hvad min første Efterretning angaaende Biskoppens Skridt til Cancelliet angaaer, da var jeg virkelig i strængeste Forstand à jour. Jeg hørte den samme Dags Aften, men af et Msk., som er ikke utilbøiligt til Overdrivelse ell. rettere af et Msk., som havde hørt det af ham. Sligt skriver man altsaa ikke. Dagen efter talte jeg med ham, og han fortalte mig det Samme, men efter slig Efterretning skriver jeg ikke. Tredie Dagen efter fik jeg min Kilde. Den var tilforladelig. 4^d Dagen, troer jeg, skrev jeg. At der i den Sag er bleven handlet med en uhyre Raskhed kan kun overraske bag efter, men ikke lade sig forud vide. Jeg formoder, at Du har en Referent, jeg har hell ei den bedste Tid. Imidlertid følger jeg dog lidt med. Skal jeg pointere Partiet, saa nægter jeg ikke, at Biskoppen har avanceret lidt, fordi hans Energie ikke har været uden Indflydelse paa En og Anden. Men derom ere vi jo enige, at dette er ikke det Afgjørende. Befind Dig nu vel. Hils Jette, leeg med Povel og indprænt ham Velvillie og Ærbødighed for den Onkel, han saa godt som aldrig har seet.

Din.
S. K.
Til

Hr Dr. Pastor Kierkegaard

Pedersborg
fr/
p. Sorøe

Fra SK · 19. marts 1846 · til P.C. Kierkegaard

d. 19/3 46. Kjære Peter!

Tak for Dit Brev; det var mig kjært. Blæse med den store »afsluttende Bog«, læs den ell. læs den ikke, Du vil fortryde begge Dele; men i ethvert Tilfælde har jeg en reen Samvittighed, at jeg ikke forpligter Nogen til at læse, allermindst da dem, hvem jeg som et Venskabets Tegn sender et Fri-Exemplar. Du veed, at jeg saa omtrent hele Dagen igjennem ikke bestiller Andet end at gaae og øve mig i den existentielle Dialektik, og deraf vil Du let slutte hvor utilbøielig jeg er til egl. at inklade mig angaaende mine Frembringelser selv med en dygtig Dialektiker, fordi jeg frygter for, at det varer for længe inden vi faae et fælles Udgangspunkt. Saaledes har jeg derfor levet hen nu i al den Tid jeg har være[t] Forfatter eller været »Pseudonymerne behjælpelig i at blive det«, jeg har aldrig talt med noget Menneske om hvad jeg vil, om Præstationen; jeg har roligt hørt de forskjelligste Indvendinger, som jeg med eet eneste Ord kunde have afviist, hvis dette Ord ikke netop havde stridt mod mit Tausheds-Princip, der altid beholder sin Betydning som Epigram over d. 19^d theocentriske Aarhundredes ulidelige Snaksomhed. At en saadan Existeren er høit Spil og forfærdelig anstrængende veed jeg vel, jeg vidste det forud, jeg veed det af Erfaring; desto mere takker jeg Gud for, at det lykkes mig, tænk Dig dog, at jeg saaledes uafbrudt i nu paa 5te Aar kan udholde hver evige Dag at være i een og den samme fra Aar til Aar voxende Produktionens Spænding, og dog endnu have min gl. Glæde over Tilværelsen, over Menneskene, over den ubetydeligste Gjenstand i Naturen. Lad mig saa kun sætte nogle Penge til, lad dem saa kun tegne mig i Carrikatur, lad dem saa kun lee af mig, hvo der vil, jeg er saa langt fra at have Noget at klage over, at jeg atter og atter takker for det Gode, der er mig forundt. Men tale om hvad jeg gjør ell jeg vil, det kan jeg ikke; jeg er saa punktlig, at jeg endnu i disse Dage igjen har oplevet et Exempel, thi jeg veed det jeg vil om nogle Dage blive misforstaaet af en Mand, som jeg, da jeg sidst talte med ham, kunde have sagt, hvad han nu faaer at vide, hvad der altsaa den sidste Gang, jeg talte med ham, ikke blot var Noget, jeg vilde, men Noget jeg havde udført, skjøndt det dog ikke var publici juris.

Dog nok herom, efter et Øieblik at have ladet Din Tanke dvæle ved min selvtilfredse Eensomhed i den soelrige Stad, vil jeg lade min Tanke dvæle ved Din lykkelige Huslighed derude i landlig Eensomhed. Du skal have Tak for Din Indbydelse, der jo for at gjøre Besværgelsen fuldstændig lader Jette og Povel træde til, hvorfor Du bedes at takke hver især: Jette ved at tilføie den Forsikkring, at jeg dog af og til tænker paa hende, at jeg endnu med Taknemlighed mindes det Besøg, hun aflagde hos mig, at jeg villigt vedgaaer min Gjæld til hende; Povel ved at tilføie den Formaning, at han værner sig til at huske paa sin Onkel: Søren. Du seer jeg respekterer Stridskræfterne, som det sømmer sig den Eenlige at respektere de ægteskabelige Demonstrationer. Da jeg desuden netop nu faaer lidt Fritid, var det dog muligt, at den Ønskets Lyst efter engang at besøge Dig, der er i min Sjæl, ved at forene sig med de allerede seierrige Indbydere drog mig ganske i bogstavelig Forstand over paa deres Side – saa jeg kom derud. Men hvis ikke, nu ja, Ønsket, Lysten, den broderlige Deeltagelse, der vil derud, det er jo dog det Bedste, Personen med sin Indolents, Særhed o: s: v., som paa den Maade skulde befordres derud, det mindre Gode. Saa afgaaer da strax det Bedste ved dette Brev paa Indbydelsens Vink, det tager Veien lige derud, og tager afsted i samme Øieblik som jeg modtog Brevet – Resten, jeg selv in corpore, kommer maaskee og kommer maaskee ikke.

Lev vel; fryd Dig ved Trygheden i Din Præstegaard, nu da vel al Fare er dragen over, saa den eneste Forandring blev, at Du jo fik en ny Fløi bygget op; hav ret megen Glæde ved Din huslige Lykke. Er det end videnskabeligt en mislig Sag at begynde med Intet, ægteskabeligt er det i sin Orden at begynde med saa lidt som muligt, som Du jo begyndte med Jettes Sygelighed for nu at glædes ved det Vundne og det vundne Haab, at Den, som haver, skal der gives. Hils hende fra mig; hils Poul, vor kjære Neveu, Familiens Opretholder; vær selv hilset

fra Din Broder.
Til

Hr Pastor Dr. Kierkegaard

Pedersborg
fr.
p. Sorøe

Fra SK · udateret [19. maj 1847] · til P.C. Kierkegaard

Mai 47
Onsdag. Kjære Peter!

Den Fødselsdag, til hvilken Du gratulerer, og om hvilken Du siger, at den »i de Dage, mod Sædvane, flere Gange har været Dig i Tanker,« den Fødselsdag har ogsaa ofte og længe forud været mig i Tanker. Jeg blev nemlig 34 Aar gammel. Dette er i en vis Forstand kommet mig aldeles uventet. Det forundrede mig allerede meget i sin Tid – ja, nu kan jeg da gjerne sige det uden at frygte for at forstyrre – at Du blev 34 Aar gl. Baade Fader og jeg havde den Idee, at ingen i vor Familie skulde blive over 34 Aar. Hvorlidet jeg nemlig ellers var enig med Fader, saa havde vi i enkelte sære Ideer et væsentligt Berøringspunkt, og i saadanne Samtaler var Fader altid næsten begejstret for mig, fordi jeg med levende Phantasie kunde udmale og med dristig Consequents forfølge Ideen. Det var overhovedet besynderligt med Fader, at hvad han havde meest af var hvad man mindst tænkte paa, var Phantasie, rigtignok tungsindig Phantasie. Det 34de Aar skulde altsaa være Grændsen, og Fader skulde overleve os alle. Saaledes er det nu ikke skeet – jeg gaaer i mit 35te Aar.

Hvad mit Brev til Dig iøvrigt angaaer, da synes Du ikke ganske at have forstaaet det, saaledes som jeg har meent det. Min Mening var ikke just nu i disse Dage at sælge, men jeg ønskede at indhente Dit Svar paa det Spørgsmaal, om Du vilde forøge Din Prioritet paa den foreslaaede Maade, hvilket, som jeg bemærkede, ogsaa vilde convenere mig, naar jeg engang besluttede mig til at sælge.

At have en 1ste Prioritet paa 10,000rd forekom mig, at maatte være ret ønskeligt for Dig. Videre skal jeg ikke tilføie herom, da Du jo selv godt maa indsee, hvad der kan tale derfor, og bedre end jeg, hvorvidt Noget kunde tale derimod. Min Mening er blot, at Ønsket er saaledes, at det samstemmer med Din Interesse. Naar dette er saaledes, saa kan Du altsaa gjøre mig en Tjeneste ved at opfylde mit Ønske, og Tjenesten er tillige saaledes, at jeg glad kan tage imod den, fordi den ikke er forbunden med nogen Opoffelse fra Din Side, da Din Eiendom anbragt i en saadan 1ste Prioritet ubetinget er lige saa sikker som i hvilket som helst Papir, vel endog sikkrere.

Du indseer vel selv, at en 1ste Prioritet paa 7000rd i mit Huus er en meget lille 1ste Prioritet; men paa den anden Side, da Du jo har en 1ste Prioritet, saa vil jeg ikke kunde tilbyde nogen Anden andet Vilkaar end en anden Prioritet, hvilken nu engang ikke er saa let at faae. Du, som har en lille første Prioritet er altsaa den Eneste, til hvem jeg kan henvende mig, og selv om Du var en Anden end Du er, vilde der dog være en Billighed i, at en saadan Anden, hvis han forøvrigt kunde det, føiede mit Ønske.

Betænk Dig nu, om Du vil gjøre det. Du veed i en vis Forstand vel ikke meget om mit Liv, dets Hensigt og Øiemeed, men Du veed dog at det er meget anstrænget, hvilket Du i en vis Forstand maaskee ikke synes om – maaskee dog fordi Du ikke kjender det. Der er en Taushed nødvendig i Forhold til mit Liv, og netop ved Tausheden faaer det sin Kraft. Selv om jeg vilde tale, vilde dog det som er mig det Vigtigste og som dybest bestemmer mit Liv, være det jeg maatte fortie. Deraf fremkommer et Misforhold i Forhold til Enhver, der har ell. hvem jeg kunde ønske at give et Krav paa en nærmere Fortrolighed. Jeg har derfor aldrig villet give det Skin af som havde jeg noget fortroligt Forhold til noget Msk, netop fordi jeg vidste, at selv om han ikke opdagede Misforholdet saa indsaae jeg det. I Forhold til de Par Msk, som jeg har haft lidt næriere Omgang med (thi i vidtløftig Forstand har jeg haft Omgang med Utallige) har jeg selv en enkelt Gang gjort dem opmærksom [paa], at der i vort Forhold var et Misforhold, og tilføiet at Forholdet, saaledes som jeg havde det til dem, var mig kiært, men at nogen egentlig Fortrolighed var mig umulig.

Saaledes nu ogsaa i Forhold til Dig. Jeg kan godt forstaae, at det maa støde Dig eller dog være Dig underligt, at Du i Forhold til et Msk, der dog vistnok maa have gennemgaaet meget i sit Indre, qua Broder ikke er nærmere vidende. Lad det saaledes være, og betænk, om det dog ikke er en Art Redelighed, at jeg netop har udtrykt, at dette var Tilfældet. Kun saa meget kan jeg sige, at jeg fra Begyndelsen af i Lidelser, som maaskee Faae have Forestilling om, fordi jeg har faaet Styrke til at skjule dem, gladere og gladere erkjender, at Styrelsen har forundt mig uendeligt mere end jeg nogensinde havde ventet. Selv nu, efter uafbrudt at have arbejdet saaledes i adskillige Aar, uden een eneste udvortes Opmuntring, og derpaa allerede i lang Tid en Gjenstand for Pøbelagtighedens og Raahedens og Nysgjerrighedens væmmelige Behandling Dag ud og Dag ind, selv nu paaskjønner jeg taknemlig, at jeg arbejder lettere og sundere end før, ja, at dette virkeligen har tjent mig til Gode, og givet mig een Streng mere paa mit Instrument, ak, istedenfor at beskadige de gamle Streng. See, vil Du glæde Dig med mig derover, saa er det mig kjært.

Forøvrigt kunde jeg ogsaa ønske at tale engang noget længere med Dig, især nu da jeg er bleven 34 Aar gl., og jeg, successivt rykker det nærmere, om muligt at forandre noget i min ydre Livs-Stilling ved dog at betrygge mit Udkomme. Men i denne Henseende ønsker jeg ikke at forhaste mig, der er i Henseende til min Arbejden forundt mig saa megen Lykke, at jeg endeligen ikke travlt maa forurolige mit Sind. Jeg kommer derfor nok engang ned til [Dig] og bliver nogle Dage. Hils Jette, Poul.

Din S. K.
Til

Hr Pastor Dr. Kierkegaard.

Pedersborg
fr.
p. Sorøe

Fra SK · 22. dec. [1847] · til P.C. Kierkegaard

Kjære Peter!
d. 22 Dec. 47

Nu har jeg da solgt Huset; jeg har faaet en god Kjøber, hvad der da ogsaa i en vis Forstand kan interessere Dig: Madame Bützov, Enke efter Mægler B.

Alt bliver forøvrigt uforandret. Du beholder Din 1ste Prioritet stor 7000rd og den halve Bankheftelse. Jeg talte i sin Tid med Dig om at tage en større 1ste Prioritet; Du var ikke villig dertil; nu gjøres det ikke fornødent. Jeg selv tager en anden Prioritet stor 5000rd.

Begge disse Prioriteter ere gjorte uopsigelige fra vor Side i 10 Aar. Saaledes har Proc: Kraft sat det op. Jeg har ikke Noget derimod, og det er slet ikke faldet ham ind Andet, end at Du var tilfreds dermed, som Du da formodl. ogsaa er. Dersom det Hele, da først den rette Kjøber kom, ikke var blevet saa hurtigt afgjort, skulde jeg imidlertid strax have skrevet Dig til for at indhente Dit Samtykke, at jeg ikke paa nogen Maade skulde synes at have handlet egenhændigt, selv hvor jeg nok saa meget tør regne paa Dit Samtykke. Gud veed, jeg er i denne Tid saa fortumlet i Hovedet af al dette Forretnings-Commerce, at jeg kun er altfor tilbøilig til Pedanterie.

Jeg erindrer forøvrigt ikke engang, hvorledes Du havde Din første Prioritet; men i ethvert Tilfælde er den hele Forskjel en reen Formalitet. Du ønsker jo dog at have en Prioritet i Eiendommen, fordi det er den Eiendom og fordi det er en ypperlig 1ste Prioritet; saa gjør det jo egl. slet Intet, at den er i 10 Aar uopsigelig. Paa den anden Side ønsker Du at betragte den som contante Penge, saa er det jo igjen lige saa let, enten den er uopsigelig ell. ikke, at afhænde den til en anden Eier da det er saare let at faae en 1ste Prioritet af offentlige Midler. I den Henseende er en anden Prioritet ikke slet saa god, da offentlige Midler i Reglen skulle anbringes paa 1ste. Dog betragter jeg min anden Prioritet, skjøndt uopsigelig i 10 Aar, aldeles som contant.

Og saa har jeg blot det at bede Dig om, at Du vilde komme herind det Tidligste Du kan efter Nytaar, for at underskrive den ny Prioritets Obligation, og for at faae Dine Rente-Penge.

Som sagt, det vilde bedrøve mig meget, om der nu skulde være den mindste Vanskelighed fra Din Side, ell. om Du skulde finde, at jeg paa nogen Maade havde handlet anderledes end Du selv vilde have handlet. Jeg duer ikke til praktiske Forretninger, og har en phantastisk Ængstelighed for Prokuratorer og Alt hvad dertil hører. Lad mig derfor strax med omgaaende Post vide, at Du er tilfreds.

Forøvrigt er jeg glad ved, at denne Sag er afgjort, og at jeg lykkelig og vel er kommen ud af det

Jeg haaber at Du befinder Dig vel. Hvad Jette angaaer har jeg jo spurgt, at hun har været syg. Hils hende fra mig, hils Poul og vær selv hilset

fra Din Broder.
Til

Hr Pastor Dr. Kierkegaard

Pedersborg
fr. p. Sorøe

Fra SK · udateret [dec. 1848] · til P.C. Kierkegaard

Maa være fra 1848 ell. 49
P. Chr Kkgd

Kjære Peter!

Med Glæde har jeg læst en Yttring af Dig i sidste Convent angaaende Nationaliteten; det vilde naturligviis glæde mig endnu mere at læse engang den Yttring af Dig i Conventet, at Du havde udmeldt Dig, thi i en vis Forstand gjør Du allermeest Skade, netop naar Du stærkest siger det Sande, da Du derved indirecte bidrager til at styrke Conventet, der, som de utallige andre Forsøg i vor Tid paa at virke ved Hjælp af Tallet, er af det Onde. Der er visse Ting, som det naturligviis aldrig kunde falde mig ind at sige til visse Folk, thi med deres bedste Villie forstaae de det dog ikke; men Den, der er saa dialektisk udviklet, derhos saa meget Charakter som Du, naar han tilmed er min Broder: saa vilde det være uviist og usympathetisk, at opgive Haabet om at blive forstaaet.

Din
Broder.

Dette Brev, der bedst kan betragtes som en Note, ønsker jeg Du vil tilintetgjøre, naar Du har læst det.

Fra SK · udateret [nov. 1849] · til P.C. Kierkegaard

Kjere Broder!

Det er naturligviis min Villie, at min fordums Forlovede, Frue Regine Schlegel, arver ubetinget al den Smule, jeg kan efterlade mig. Vil hun ikke selv modtage det, bydes det hende paa det Vilkaar, om hun ikke vilde disponere over det for at uddele det til Fattige.

Det jeg ønsker at udtrykke er, at mig var og er en Forlovelse lige saa forpligtende som et Ægteskab, og at derfor mit Efterladenskab tilfalder hende aldeles som havde jeg været viet til hende.

Din Broder
S. Kierkegaard.
*Til

Hr Pastor Dr. Kierkegaard

At aabne efter min Død.

Fra SK · udateret [dec. 1849] · til P.C. Kierkegaard

Kjere Peter!

Jeg har nu læst Din Artikel i Kirketidenden. Oprigtigt talt, den har i mere end een Henseende berørt mig smerteligt. Dog dette vilde blive for vidtløftigt her at udføre. Lad mig derimod takke dig for Artiklen, forsaavidt den fra Din Side har været mig velmeent.

Naar jeg skal sammenstilles som Forfatter med Martensen, synes mig forresten, at det var billigt, at der sagdes, at man kun tog een Side af mig, at jeg jo i forskjellig Retning er Forfatter og efter en Maalestok som Martensen ikke er det. Dette er imidlertid mindre betydeligt. Men naar jeg sammenstilles med Martensen qua Forfatter, synes mig dog, at der burde antydes den væsentligere Forskjel, at jeg efter en ualmindelig Maalestok har bragt Offere, han efter en ualmindelig Maalestok havt Profit. Og ogsaa dette burde dog maaskee været erindret, at Martensen jo egentlig intet Primitivt har, men tillader sig udendvidere at tage sig hele den tydske Videnskabelighed til Indtægt som Sit.

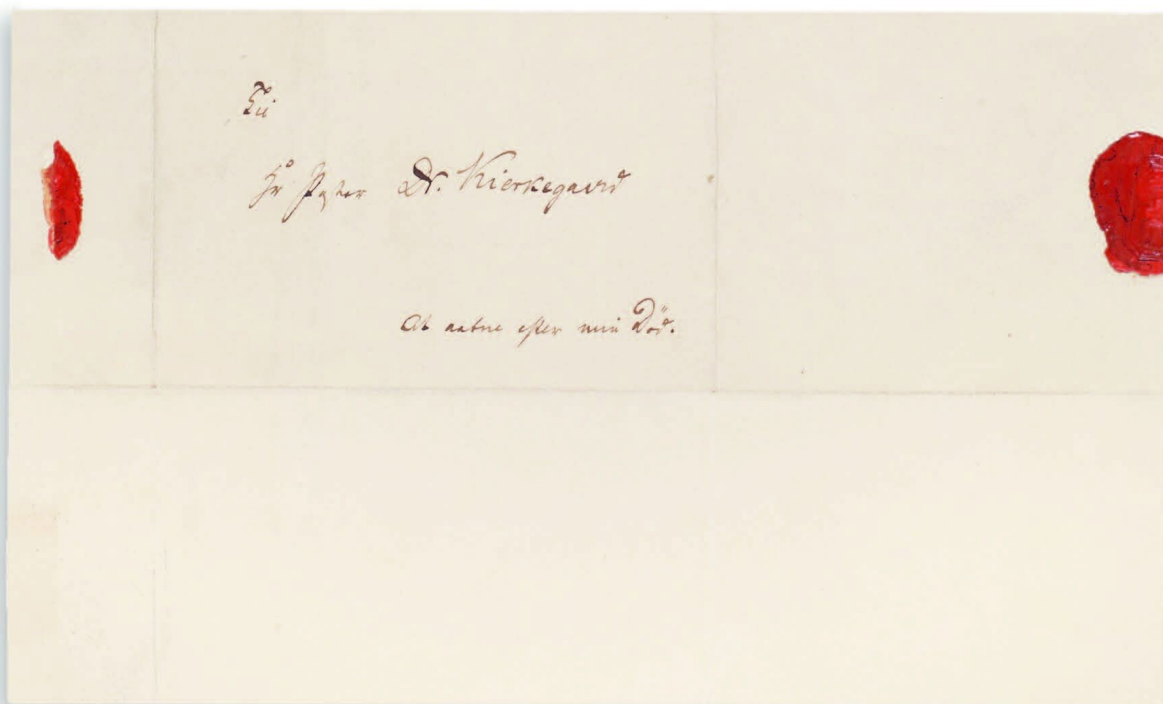
Endeligen synes det mig, at Du baade for Din egen og for min Sags Skyld burde modificere Dine Yttringer om mig. Skal Det, Du har sagt, nogenlunde passe, maa det være sagt om et Par af mine Pseudonymer. Paa mig som Forfatter af opbyggelige Taler (min egentlige navngivne Produktivitet, der da allerede er volumineus nok) passer det dog ikke just. Paa Prent har jeg selv bedet denne Distinction iagttaget. Den er mig af Vigtighed, og sidst havde jeg ønsket, at just Du skulde paa nogen Maade bidrage til at accreditere en Skjødesløshed, som jeg ofte nok maa lide under.

Fra SK · aug. 1851 · til P.C. Kierkegaard

August 1851.

»Den Ubenævnte, hvis Navn engang vil nævnes,« hvem hele Forfatter-Virksomheden dedicerer, er min

fordums Forlovede: Frue Regine Schlegel.

3. Udskrift til Brev 20 (øverst) og til Brev 22 (nederst)

Til

Hr Pastor Dr. Kierkegaard

At aabne efter min Død.

Fra M.P. Kierkegaard · 4. juli 1835 · til SK

Min kiære Søn

For at berolige Dig ihenseende til Din Bekymring over, at jeg lader Peter svare paa Dine Breve og ikke selv skriver, sender jeg Dig hermed disse par Linier fra min egen Haand. Der er, Gud skee Lov, ingen anden Aarsag, hværken indvendig eller udvendig, dertil end den Du ve[e]d, og formoder, nemlig den stedse mere tiltagende Besværlighed ved at skrive, der er Dig noksom bekendt. I de sidste Dage er jeg desuden mere end sedvanlig plaget af min Kolik.

Da Dit Brev intet melder om Dit Befindende, saa slutter jeg deraf at Du er vel, som er mig inderlig kiært. Din Broder er og ved sedvanlig Helbred, saavel som Dine Svogre og Deres Børn. –

Jeg beder meget kiærlig og venskabelig at Hilse Hr Mentz og hans Kone fra os, og især fra mig

Din Dig hiertelig elskende og gandske
hengivne Fader

Kiøbenhavn den 4de Julii 1835
Til Stud: Theol:S. A. Kierkegaard

M P Kierkegaard

i
Gilleleie Kro

Fra SK · udateret [1837-39] · til H.P. Kierkegaard

Kjære Peter

Du modtog formodentlig forleden ved Dit Bud et Kort fra mig, hvori jeg, dersom jeg »paa Grund af en Mængde adspredende Forretninger« ikke husker fejl, bad Dig undskylde, at jeg formedelst »en Mængde Forretninger« havde glemt at skaffe dine Bøger tilveie, dette maa imidlertid berigtiges derhen, at jeg formedelst en Mængde Forretninger havde glemt, at jeg havde husket at gjøre Mit for at faae dem. Sagen er denne, jeg har laant dem ud til Fru Rørdams fire Døttre (bliv nu ikke bange, thi det Følgende af Historien vil viise, at de ikke læse alle paa eengang, ja stundom i længere Tid slet Ingen af dem), af disse ere to, som have læst meest i dem reiste paa Landet og have af Omhyggelighed for Bøgerne gjemt dem under Laas og Lukke (Du seer, at der altsaa har været en Tid, hvor slet Ingen af dem har læst i dem). Der stikker Knuden. Jeg troer forøvrigt, at de komme hjem paa Mandag, og Bøgerne ville da ufortøvet blive Dig tilstillede med behørig Tak for Laan og en lille Anmodning om at glemme min Uefterrettelighed og tilgive den om ikke for Andet saa for det Pikante i Situationens Skyld.

Din
S. Kierkegaard
Til

Hr Peter Kierkegaard.

Fra SK · udateret [1843-44] · til H.P. Kierkegaard

Kjære Peter!

Det gjør mig ondt, at Dit Besøg igår blev en forgjæves Gang; det vilde have glædet mig at tilbringe en Times Tid i Samtale med Dig. Men opgiv Du mig dog derfor ikke, eller Tanken om mig, eller Tanken om at

besøge mig. Tro på Gjentagelsen – dog nej, jeg har jo bevist, at der ingen Gjentagelse er. Men så tvivl om Gjentagelsen og kom igjen; Gjentagelsen vilde jo her netop være, at det anden Gang skulde hænde Dig at gå forgjæves. Og der er ingen Gjentagelse (cfr »Gjentagelsen«) – altså vil der være al menneskelig Sandsynlighed for, at Du næste Gang vil træffe mig.

Din
hengivne Fætter
S. K.

Fra SK · udateret [1844-48] · til H.P. Kierkegaard

Kjære Fætter!

Lad disse Par Ord fra mig forvise Dig om, at jeg tænker på Dig – så gjøre de dog Noget; betragt dem som et Besøg – og et lille Brev er i mit Sprog det Samme som et Besøg i Andres.

Kom så engang hen til mig. Jeg vilde nødtigt at Du skulde kjøre forgjæves; men så kan Du jo lade Din Karl springe hen og høre om jeg er hjemme, Vejen er ikke så lang. Når Du gjør således, kunde Du også måske træffe mig mellem 5 og 6 Eftermiddag.

Din
Fætter
S. K.

Fra SK · udateret [jan. 1848] · til H.P. Kierkegaard

Kjære Peter!

Glædeligt Nytår! Gå omkring og gratulere gjør jeg aldrig; skrive en Gratulation gjør jeg kun sjældent, undtagelsesvis – men Du hører også til Undtagelserne. Jeg har oftere i de forløbne År tænkt på Dig, og agter at gjøre ligeså i det indeværende; jeg har Dig betræffende blandt Andet oftere tænkt på, eller betænkt, og agter fremdeles at gjøre ligeså: at Du, forsonet med Dit Livs Skjæbne, med Tålmodighed og stille Hengivenhed løser lige så stor en Opgave som vi Andre, der spille med på en større eller mindre Scene, gjøre store Forretninger, bygge Huse, skrive store Bøger og Gud veed hvad. Din Scene er unægtelig den mindste: Ensomhedens og Inderlighedens – men Summa Summarum, som der står hos Prædikerens, når Alt er hørt, så kommer det dog hovedsageligen an på Inderligheden – og når Alt er glemt, så kommer det også an på Inderligheden.

Dette er skrevet for nogle Dage siden, jeg blev afbrudt og fik det ikke gjort færdigt. Idag var Din Fader hos mig, en Omstændighed der atter bragte mig i Erindring at fuldende eller idetmindste at ende det begyndte. Der var nemlig endnu Noget, jeg vilde tilføje. Skulde jeg give Dig et Råd i Livet, eller særligen betænkende Dit Vilkår, anprise Dig en Regel for Livet: da vilde jeg sige: glem for alt ikke den Pligt, at elske Dig selv, lad det, at Du på en Måde er sat udenfor Livet, forhindret fra at gribe virksomt ind deri, lad det, at Du i en travl Verdens dumme Øjne er til Overflod, lad det for Alt ikke berøve Dig Forestillingen om Dig selv, som havde for en alvis Styrelses kjærlige Øje Dit Liv, hvis det føres i Inderlighed, ikke lige så megen Betydning og Gyldighed som ethvert andet Menneskes, og adskillig mere end Travlhedens travle, travlere, allertravleste Hastværk med – at spille Livet og at tabe sig selv.

Lev så vel i det nye År; kan det fornøje Dig engang imellem at besøge mig, så kom Du kun, Du er velkommen

Din
Fætter
S. K.

Du vil selv måske bemærke, at det nu dog er mange Dage siden, at Din Fader var hos mig, så der atter er gået nogen Tid hen, inden Du endeligen får dette Brev.

Til
Hr Peter Kierkegaard.

Fra H.P. Kierkegaard · 14. maj 1849 · til SK

14de May 1849.

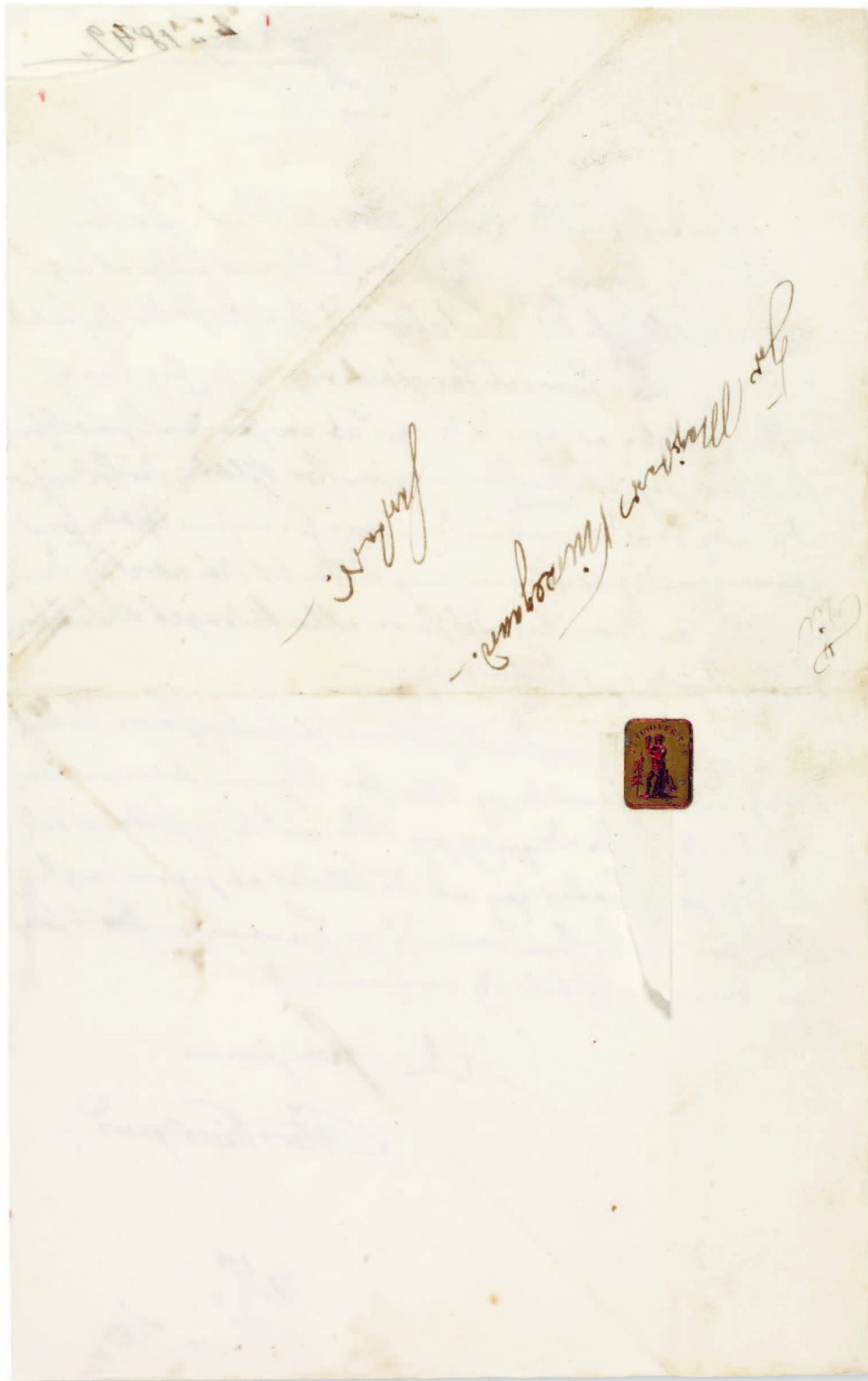
Inderlig Tak, kjære høistærede Ven! for den tilsendte Bog. – Jeg behøver heldigviis ikke at tage min Tilflugt
21 af 34 sider

til den almindelige forslidte Floskel »Du veed ikke hvor det har glædet mig!« o. s. v., jeg kan og ønsker hellere at sige: »Du veed at en saadan Opmærksomhed fra Dig forskaffer mig en stor Glæde, derfor viser Du mig den.« - Tak for denne, og for enhver Glæde, som gennem Dig er bleven mig tildeel; det være sig directe eller indirecte; - de have alle bidraget til at forfriske, styrke og oplive mig! -

Jeg vilde vistnok hellere personlig have takket Dig idag; men da jeg ikke har Vognen til min Raadighed i de første Dage, og jeg ikke vilde opsætte at takke Dig, saa haaber jeg at Du tillader at jeg om nogle Dage lader forhøre om Du er hjemme, og hvis saa er, kommer op til Dig en Timestid. -

Din hengivne

Peter Kierkegaard. -

4. Brev 28, for- og bagside af konvolut

Til

Hr Magister Kierkegaard. -

hersteds. -

Fra Else P. Kierkegaard · 4. sept. 1838 · til P.C. Kierkegaard og SK

Ærede kjære Broder-Sønner!

Eders Ærede Skrivelse af 12 August D: A: haver vi med Glæde Modtaget; Meest med Taarer i Øiet, med et Længselfuld og Beklemt Hjerte Læst samme. Da vi deraf seer, det rørende Tidende, at min kjære, nu Salige Broder, den ædle Olding ved Dødens Budskab nu er hensovet i Herren. Rørende og Længselfuld er den Tanke for mig, ja ikke allene for mig, men ogsaa for min Mand, Datter og Svigesøn, at min kjære Broder nu ikke meere ere til her paa det Jordiske og at hans Legeme er givet til Gravens Tause gjemme. Men ved den skjønne Trøst som de kjære Brodersøn i Deres ærede Skrivelse har givet, at jeg om en Liden Stund næst Gud, kan vendte at see ham Forklaret i et Bedre Fædreneland: den Tanke trøster og Beroliger nogenlunde vort Længselfulde og Beklemt Hjerte. Fred være med hans Støv den Ædle hensovede, Gud glæde hans Sjel i det Høie, dertil vil vi Haabe, dertil vil vi Bede, dertil vil vi Bønfalde den Algode at samles. Takket være de kjære Brodersønner, for den Blide Tilbud at Di som min kjære Broders to Sønner, og eneste Levende Børn vil erstatte mig hvad Hjelp jeg af og til kunde have haft af min kjære Broder. Thi det tydelig Viser at Di er Begavet med den sande Velvilligheds Aand ligesom Deres kjære Fader og Moder, og tillige at Di haver Frelserens de herlige Ord for Øie hvori han siger, »hvad i haver gjort mod en af disse mine mindste Brødre, det haver i gjort mod mig.« Hvad vidre min Skrivelse Angaaer, da er min hjertens Ønske, og Venlige Begjering til Dem, hvis Leiligheden nogenlunde vil tillade Eder det: at gjøre en Reise her over til Jylland for at Besøge os, thi det vilde dog være mig med heele Familie udsigelig Kjær, at see og Tale med Eder, det kjæreste og Dyrebareste Klenodie min kjære Broder efterlod sig heneden. Min sidste Brev til Deres kjære Fader, kom formodenlig forsildig, men jeg venter Di har bekommet det. Havde Veien ikke været saa Lang, havde jeg gjerne ønsket et Lidet stykke af hans efterladenskab, til et paamindelse efter Ham. Dernæst Bedes De at hilse Deres Svogre og elskte Smaa, men især være De kjære Broder Sønner Bege, hilset paa det venligste fra mig, min Mand, Datter og Svigesøn. – – –

Deres hengivne
Else Peders Datter

Sedding Kierkegaard d 4de September 1838

E^{Sk}:
Jeg ønskede meget gjerne at vide noget om Eders Forfatning, hvis Tiden nogenlunde vil tillade Eder at Skrive S. T.

H^{err} Dr.P. Chr. Kierkegaard

i
Kjøbenhavn
Frit
Varde

Fra Else P. Kierkegaard · 24. marts 1840 · til P.C. Kierkegaard og SK

H^{rr} Kiere Broeder Sønner

Vi haver i lang tid sat os for at skrive men ved fældende og Trøggende om Stendigheder er Samme Blevet op Sat hvor af jeg af Diers kjere Bræv seer at Djers Ræjese gik Dem Løgelig og til for Nøjelse og kom vel behoelden til Bage til Kjøbenhavn til Deres kiere Fammiel og venner. Denhelle Vinter har jeg været meget svag og min Mand en stoer del af tiden Sængelæggende vor herre Jesu Ord har ikke sloedt mig feyl naar han selv siger see jeg er med Eder Alle Dage men os bøer ved mæget Trængseler at yndgaaed i Guds Rige. og min Datter kom i Baersselsæng d: 21 Otoeber og fig en Pige som blæv kaldet Else Marrie og jeg mende saa vel at det havde blæven en Dræng saa vilde jeg have havt Diers Sallig Faeder op kaelt. og der var meget jeg gjerne vilde have talt med dem om men denne tid var saa kort baaede for dem og for mig, men det er vel ikke Mugeligt at Dieres kjere Broeder vilde gjøre os den for Nøjelsen at Ræyse her hjem til os det

er ikke for Den større Læve ma[a]de Di kan faae hos os men af Christen Kjerrelighed at taele med hver Andere og som venner og Paa Røerende.

Guds og vor herres Jesu Christi Na[a]de Fræd og velseggenelse være i og Over Eder Alle. En kiere lig Helsen til Diem og Derres helle kjere faemielli og vænner. vi beder Dem om di ikke er af den godhed at svaere os et par ord der paa naar derres Leilighed falder. vi beder Dem at Di ikke for smøer dette Ringe skrævt for det er Ringe og meget slædt. jeg beder Dem at di er af den godhed at helse Dieres kjere Feter Mikkel Kierkegaard paa Kjøbmagergade saa Kjerelig fra Mig. -

jeg er og for bliver eders kjerelige og for Bendeligs[t]e Faester Else Peder Datter Kierkegaard i Seding d. 24 Marz 1840

Herr
Dr. P. Chr. Kierkegaard Boendes
paa Nye TorvetNom 2
i Kjøbenhavn
ad
Kjøbenhavn
franko per
warde

Fra Else P. Kierkegaard · 24. jan. 1842 · til P.C. Kierkegaard og SK

Sæddingd 24 Janvr. 1842.

Høiærværdige og høilærde
Herrer

P. Ch. Kierkegaard og S. A. Kierkegaard
Doctor. Magister.

Mine elskede Brodersønner!

Mit Hjerte tilskynder mig atter at tilskrive Dem, min kjære salig Broders elskelige Sønner; idet jeg er af den Overbeviisning, at De gjerne under mig den Tilfredsstillelse, nu og da at turde erkyndige mig om Deres Velgaaende, ligesom og at berette Dem min og Mines Tilstand. Denne min Overbeviisning tør jeg jo vel have saasom jeg har seet Dem Begge bevise mig den store Opmærksomhed, at bæere mig med et Besøg for Deres kjære forevige Faders, min gode Broders, Skyld. Jeg burde vel ikke have uleiliget mine Høiærværdige Herrer Brodersønner med mit lidet betydende Brev forinden jeg havde faaet Svar paa det jeg tilskrev Dem sidst. Men, for det første er det en Trang for mit Hjerte ideligen at takke Dem for den Gave jeg aarligen nyder af Deres gode Faders og Deres mig ligesaa uforglemmelige vennehulde Moders Haand, hvilken Gave, navnlig i aar, kommer os saa særdeles tilpas, saasom vi have den at købe Korn for, efterdi her er indtruffen Misvæxt; og for det andet, saa er jeg ikke ganske fri for Længsel efter at vide om det Brev, og de 4te smaae Oste, jeg sendte Dem isommer i Juni med Rekrutterne, er vel ariveret.

Jeg finder det ganske naturligt, at det har tøvet lidt for Dem, at besvare mit lidet betydende Brev. De have vist Begge havt meget Vigtigt at udføre isommer, saa vigtigt, at selve vor fjerne Provindses Aviser have berettet os noget deraf. - De, Hr. Doctor, har jo giftet Sig, og De Hr. S. A Kierkegaard har taget en Magistergrad. Men om De min sidstnævnte Hr. Brodersøn - som havde den Opmærksomhed, at tilmelde mig Deres Forlovelse - er gift nu: dette længes jeg efter at vide.

Vor Tilstand er som sædvanlig: tiltagende Svagelighed. Min Mand maae ofte holde Sengen ivinter, jeg kan næsten aldrig komme udenfor Stuen, da den mindste Forkølelse bevirker mig Sygdom; ja selv vor Datter anfaldes ofte af en Svagheit; kun vor lille Datterdatter er vævver og munter.

Slutteligen bedes De herved modtage min, min Mands og vor Datters samt øvrige Slægtninges kjærlige ærbødige Hilsener og hjerteligste Lykønskninger til de Forandringer og Fremskridt De har behaget, ved Guds Bistand, at gjøre Sig.

Guds og vor Herres Jesu Christi Naade og Velsignelse være over Dem Alle! Dette ønskes og bedes af Deres Dem bestandig

elskende og kjære
Faster

Else Pedersdatter Kierkegaard.
S. T.
Hr Doctor P. Chr. Kierkegaard
i
Kjøbenhavn
S. T.

Hr. Doctor P. Chr. Kierkegaard

i
Kjøbenhavn

Fra M.A. Kierkegaard · 16. marts 1839 · til P.C. Kierkegaard og SK

Da Executorene, i Deres afdøde Faders Boe, efter hans Testamente, har tillagt – enhver af dem; for Deres dermed forbundne Forretning 200rd af Boet. – Saa tiener herved, til Efterretning; at jeg vil Renoncere paa Modtagelsen. Derimod, er min Begiering, og Ønske at De vil ud[d]elle saame i tre lige Delle, til efter nævnde Familier, som i Fortiden, har staaet i en særdeles nøie Forbindelse med Deres afdøde Fader, som endog – stod i en liden Familieskab med ham. – Og disse ere, Enken Mada^{me} Rojen, min Sal. Broder Anders Kierkegaards Enke og Mada^{me} Agerskov. – Jeg haaber – at de^{ne} min Begiering og Ønske, vil finde Deres Biefald, Og vorde Overenstemende med Deres Vilie. Og derved, nærer jeg den glade Forvisning om, hvis det havde været Deres Fader bekient, i hans Levedage, og efter ko^met, efter hans Død – vilde det sikker været ham en kiært Glæde – Og vil nu for de anførte Familier – stedse – blive en kierlig Æriendering – om Deres Fader – min Sal. afdøde Fætter. –

Kjøbenh: den 16 Marts 1839.
Deres hengivne Onkel. –
M. A. Kierkegaard

med Agtelse tegner jeg mig

Til
dHrDoctor P. Chr. Kierkegaard!
og Søren A. Kierkegaard!

Fra SK · 16. april [1846-54] · til M.A. Kierkegaard

16 April
Kjære Onkel!

Da De iforgaars glædede mig med Deres Besøg, glemte jeg, at jeg havde en lille Sag, for hvilken jeg ønskede at vinde Dem og Deres Stemme. En Copiist af Banken Engelhardt søger en Plads under Kjøbenhavns Assurance-Compagnie som Revisor. Formodentlig veed De det, og han har vel allerede selv personligt fremstillet sig for Dem som Candidat. See, dette er Sagen, at jeg vilde bede Dem at antage Dem hans Sag ved at stemme paa ham. – At henvende mig saaledes skriftligt til Dem har jeg lovet ham, og har nu indfriet mit Løfte.

Deres Neveu
S. Kierkegaard.
Til

Hr Grosserer M. A. Kierkegaard.

Fra SK · 4. maj [1855] · til M.A. Kierkegaard

store Bededag. Kjere Onkel!

Idag var Bedemanden hos mig, traf mig ikke, men efterlod den Beskeed, at der til bestemte Tid vilde komme en Vogn for at afhente mig.

Det er i den Anledning jeg maaskrive Dem disse Par Linier til, for at sige Dem, hvad jeg ellers vilde have ladet Dem sige gennem Bedemanden: at De maa have mig undskyldt. I en lang Række af Aar har jeg aldrig fulgt Nogen til Jorden, end ikke af den nærmere Familie, hvad Onkel selv vil være vidende om, thi jeg fulgte hverken Tante i Gothersgaden eller Fætter Andreas, saa jeg jo endog vilde fornærme Andre, der netop ville være tilstæde, hvis jeg her gjorde en Undtagelse.

Altsaa, kjere Onkel, have mig undskyldt. Og saa vil De maaskee tillige sige Bedemanden det, at der da ingen Misforstaaelse opkommer, og han sender Vogn for at hente mig.

Deres
S. Kierkegaard.
Hils Peter fra mig.
Til

Hr Grosserer M. A. Kierkegaard.

store Kjøbmagergade

Fra SK · udateret [aug. 1844] · til Henriette Kierkegaard

Kjære Svigerinde!

I eet af Scribes fortræffeligste Stykker forekommer, som De maaskee erindrer, en Person ved Navn: Charles (et tvivlsomt Genie, men en uendelig comisk Figur) der med stor Pathos udbryder, da hans Onkel har betalt hans Gjeld: det sagde jeg strax til mig selv, sagde jeg, enten har man en Onkel eller ogsaa har man ingen Onkel.« Disse Ord agter jeg at lægge til Grund for mine Betragtninger. Lader jeg nu Dem, kjære Jette, være Betragteren, da tænker De vel som saa: enten har man en Svoger ell. man har ingen Svoger, men har man en Svoger, hvorfor seer man ham aldrig. Deri har De nu ogsaa fuldkommen Ret, og Deres Tilfælde er, sans comparaison, langt vanskeligere end Charles^s med Hensyn til at gjøre en Slutning. Skal jeg anstille Betragtningen, da tænker jeg som saa, enten har man en Svigerinde eller man har ingen Svigerinde; men hvad vil dog det sige, at have en Svigerinde som man aldrig seer? Deri har jeg nu ogsaa ganske Ret, og dog er mit Tilfælde langt lettere end Deres. Af et Brev, som Peter viste mig, saae jeg nemlig en Hilsen og en Indbydelse til mig, og ved Synet deraf var det egl. at jeg udrød i hine mærkelige Ord!

See! det er nu saa underligt. Da De var i Kjøbenhavn, da saaes vi vel heller ikke ofte, men jeg modtog dog stundom en Skrivelse fra Dem. Og med disse Skrivelser havde det igjen et eget Sammenhæng, thi de bleve kortere og kortere, og dog var dette ikke et Tegn paa, at De blev koldere og koldere imod mig, tværtimod var det et Tegn paa, at De havde fattet mere Tillid til mig. Saa lad da den Omstændighed, at jeg siden hine Dage, slet Intet har hørt fra Dem, være et Tegn paa, at den Tanke, at De har en Svoger, langtfra er bleven Dem mere og mere fremmed er bleven Dem naturligere. Oprigtigt talt mig er det gaaet saaledes med Hensyn til at have en Svigerinde. Da De var i Kjøbenhavn, havde det været saa let, at gaae op til Dem. Faldt det mig da ind, og jeg ikke gjorde det, saa var det næste Øieblik ikke behageligt, og jeg maatte skynde mig bort fra Tanken. Nu derimod afskrækker i en vis Forstand Veiens Længde, dermed er det ganske i sin Orden, at jeg stundom dvæler ved Tanken om Dem, isærdeleshed naar jeg gaaer paa min eensomme Spadseretour, hvor netop Indtrykket af det Landlige træder mig skjønnest imøde. Tilsidst blev formdl. dette en ny Vanskelighed, og det er og blev altid et Motto paa mit Liv, hvad der ofte hændte mig i min Barndom, at jeg ikke fik Lov af min Fader at gaae ud til Fredriksberg, men ved hans Haand gik op og ned af Gulvet – til Fredriksberg.

Dette er omtrent, hvad der er faldet mig ind at skrive Dem til. Har jeg end ikke Skyndsomhed til at komme, saa har jeg dog Skjønsomhed medens jeg bliver borte. Med Skjønsomhed modtager jeg enhver Efterretning fra Dem, enhver Hilsen, enhver Indbydelse, med Skjønsomhed tænker jeg paa, at vi To ere enige i, at det Navn Kierkegaard ikke saa snart skal uddøe, om end vor Stræben er høist forskjellig, ak! jeg tilstaaer det, Deres langt sikkrere end min.

Dette Brev gjør ingen Fordringer, allermindst fordrer det Svar.

Hils Peter og Povl (der er en Havn etsteds i Europa som hedder Peter og Povels Havn, det kunde man

ogsaa kalde Petersborg.), vær selv hilset, benyt fremfor Alt Sommeren til at samle Kræfter. Glædede det Dem selv, at kunde tage Peter imød[e] til Roeskilde, saa vær forvisset om, at det virkelig har glædet mig særdeles meget, at De kunde det.

Deres
S. Kierkegaard.

Fra SK · udateret [okt. 1847] · til Henriette Kierkegaard

Kjære Jette!

Det er mig kjert, at De selv har givet Anledningen til at sende medfølgende Exemplar. De bærer da selv Ansvar, og vil vel selv desto omhyggeligere vaage over, at det ikke skeer, hvad der vilde være mig ukjert, om De ved at læse Bogen eller ved at læse noget enkelt Partie i den paa nogen Maade skulde collidere med min Broders Forestilling om hvad der er gavnlig eller skadelig Læsning.

See derfor har jeg indrettet det saaledes, at Eftertrykket ingenlunde kommer til at hvile paa, om De nu læser eller ikke, hvad jeg aldrig forpligter Nogen til og da i Særdeleshed ikke Den, hvem jeg dog vel ikke kan ønske at besvære – med et Fri-Exemplar.

Det er mit eget Exemplar, oprindeligen bestemt for mig selv: det har altsaa et reent personligt Forhold til mig ikke i Egenskab af Forfatter saaledes som de andre Exemplarer, men snarere som havde Forfatteren foræret mig det. Imidlertid forekommer det mig nu, at det har forfeilet sin Bestemmelse, og først finder sin rette Bestemmelse ved at bestemmes for Dem, – det eneste Exemplar af hele Oplaget, der egnede sig hertil. – Det er fra Bogbinderens Haand (og i at bedømme Bogbinder-Arbejde er jeg dog vel upartisk) nydelig udstyret. – Det er gjennemlæst af mig, og forsaavidt altsaa et læst Exemplar. See, nu er Alt i sin Orden. De kan et lille Øieblik beundre Bogbinderens Kunst, som De vilde beundre en hvilken som helst anden Kunst-Gjenstand; derpaa kan De – et længere Øieblik, hvis det er Dem kjert, glædes ved Tanken om at det er en Foræring; og derpaa kan De lægge Bogen hen (– thi den er læst –), gjemme den som man gjemmer en Foræring, gjemme den omhyggeligt – hvis den er Dem en kjer Foræring.

Dog nok herom. Det gjorde mig ondt, at jeg ikke kunde tage Afskeed med Dem, jeg haaber, at dette lille Brev, hvorved jeg tager Afskeed, vil finde Dem saa vel, som jeg fandt Dem ved min Ankomst. Tab for Alt ikke Lysten til at gaae: jeg gaaer mig hver Dag det daglige Velbefindende til og gaaer fra enhver Sygdom; jeg har gaaet mig mine bedste Tanker til, og jeg kjender ingen Tanke saa tung, at man jo kan gaae fra den. Selv om man gik saaledes efter sit Helbred, at dette bestandigt var een Station forud – jeg vilde dog sige: gaae! Det er jo ogsaa aabenbart at man dog ved at gaae bestandigt kommer Velbefindendet saa nær som det er En muligt, selv om man ikke ganske naaer det, men ved at sidde stille, og jo mere man sidder stille, desto nærmere kommer Ildebefindendet. Kun i Bevægelse er Sundheden og Frelsen at finde. Nægter Nogen, at Bevægelsen er til: saa gjør jeg som Diogenes, saa gaaer jeg. Negter Nogen at Sundheden er i Bevægelsen, saa gaaer jeg fra alle sygelige Indvendinger. Naar man saaledes bliver ved at gaae, saa gaaer det nok. Og ude paa Landet har De jo alle Fordelene; De er ikke udsat for at blive standset inden De lykkelig og vel er kommen ud af Porten, De er hell. ei udsat for at blive opsnappet paa Hjemveien. Jeg erindrer netop hvad der for nogen Tid siden hændte mig, og hvad der da oftere er hændt mig. Jeg havde gaaet en halvanden Time, havde faaet tænkt meget, og var ved Bevægelsens Hjælp, ret bleven mig selv et yderst behageligt Menneske. Hvilken Lykke, og som De vel kan tænke, hvilken Omsorg for om muligt at frelse min Lykke hjem. Jeg iler altsaa hurtigt, med nedslaget Øie stjæler jeg mig saa at sige gennem Gaderne, i Tillid til at have Fortougsret regner jeg paa slet ikke at behøve at see mig for (hvorved man dog saa let bliver fangen netop naar man seer sig for – for at undgaae) og iler saaledes med min Lykke paa Fortouget (thi Forbuddet mod at bære Noget paa Fortouget strækker sig ikke til Lykken, der gjøre En lettere) – lige paa en Mand, der altid lider af Ildebefindende, og derfor med nedslaget Øie, trodsende paa sit Ildebefindende, end ikke mener at behøve at see sig for, naar han ikke har Fortougsret. Jeg var standset. Det var en velfornemme Mand, som nu bærede mig med en Samtale. Saaledes var Alt tabt. Efter endt Samtale var der for mig kun Eet at gjøre: istedenfor at gaae hjem at gaae igjen.

Der er som De selv seer virkeligen ikke mere Plads i dette Brev, og derfor afbryder jeg denne Samtale – thi det har dog forsaavidt været en Samtale, som jeg bestandigt har tænkt Dem tilstede.

Lev vel!
Deres
S. Kierkegaard.
Til
Frue Henriette Kierkegaard

Pedersborg

fr.

p. Sorøe

Hermed en Pakke.

Fra SK · udateret [dec. 1847] · til Henriette Kierkegaard

Kjære Jette!

Tak for det lille Brev, jeg, efter Deres Ord, maa have førend Julen. Jeg iler med at svare, at De kan faae mit Svar førend Nytaar.

Tiden mellem Juul og Nytaar er for mig almindeligviis en saare beleilig Tid til at modtage Breve, en heldig Aarstid for vedkommende Brevskriver, hvis han ellers anseer det for et Held at faae Svar fra mig.

Nu, De er atter sengeliggende. Imidlertid, det var dog en sund og frisk, Intet mindre end sygelig Beslutning af Dem, saaledes udendvidere at skrive mig til, uagtet De saa længe Intet har hørt af mig. See, det er et godt Tegn og det glæder mig. »Ifior ved samme Tid skrev De et Brev til mig – men det blev ikke afsendt«. Seer De, den Gang var De maaskee ikke sengeliggende, og dog var Deres Tilstand da muligt mere en Sengeliggendes.

Altsaa glæder jeg mig ogsaa paa Deres Vegne over at have modtaget dette Brev fra Dem, som et Tegn paa Sundhed. Bevar den, udvikle den i det kommende Aar, som Gud nok vil lade blive Dem et glædeligt Aar. Det er Noget, der hænger saa dybt sammen med legemlig Sygelighed, denne stille inderligt smertende og langsomt tærende Bekymring, der snart vender sig lidende paa den ene Side, og mener sig glemt af Andre, »som formodentligen aldrig tænke paa En«, snart vender sig paa den anden Side, og frygter for, at det man har at sige eller skrive, at det ikke skulde være godt nok. O, jag den bort denne Bekymring, der især er Dem saa farlig, fordi De saa ofte er sengeliggende og bestandig lever i eensformig Stilhed. Den, der har travlt i Livet, han glemmer snart saadanne Tanker; men Den, der kun seer meget lidt Forandring omkring sig, for ham kan let Bekymringen næsten blive en Nødvendighed. Naar man lever i smaae Værelser – det veed De jo nok – saa maa der ofte luftes ud: og saaledes ogsaa naar man kun omgaaes faae Tanker, og kun har lidt Adspredelse, saa er det saa yderst vigtigt, at hvad man, aandeligt forstaaet, indaander, at det er gode og velgjørende og milde og beroligende Tanker.

Adspredelse behøver De ogsaa; men det er ikke saa let at skaffe Adspredelse tilveie i Eensformighed. Og dog er det maaskee lettere end man troer, naar man blot selv vil. Man troer vel i Almindelighed, at Det, der bestemmer Ens Tankers Retning, ligger i det Udvortes, er den større eller mindre Sandsynlighed for Det eller Det. Men dette er ikke saaledes. Det, der bestemmer Ens Tankers Retning, ligger væsentligen i En selv. Den, der [har] Hang til Sørgmodighed fE, for ham er det Ulykkelige bestandigt det Sandsynligste, hvorfor? fordi det Sørgmodige ligger i ham. Der var i det givne Tilfælde lige saa stor maaskee større Sandsynlighed for det Modsatte; men han bryder vilkaarligt af, har strax nok for at slutte, at noget Ulykkeligt vil hændes ham.

Men hvad er saa det at »troe«? At troe er bestandigt, at vente det Glade, det Lykkelige, det Gode. Men er det ikke en overordentlig og en livsalig Adspredelse! O, hvad behøver man saa mere! Det kunde synes næsten spøgefuldt hvad jeg nu vil sige, og dog er det just Alvor, og Dem saa oprigtigt meent: De er tildeels stadigt Lidende – altsaa her er just Opgaven; adspred nu Sindet, væn Dem til troende, at forvandle Lidelse til Forventning af det Glædelige. Det er virkeligen muligt. Det, der fordres, er denne Bøielighed i det stille Sind, der, hver Gang det slaaer feil for En, strax i samme Øieblik begynder forfra og siger: ja, ja, det kommer nok næste Gang. O, om man aldrig saae noget Menneske – og i det Tilfælde er De jo dog langt fra – man kan paa den Maade troende trylle som en Verden af Adspredelse ind i eller frem i det eensomste Værelse.

Det er vistnok i Almindelighed det Rigtige at advare mod Selvkjerlighed: dog anseer jeg det for min Pligt at sige til enhver Lidende, med hvem jeg kommer i Berøring, pas vel paa, at Du skal elske Dig selv. Naar man er Lidende og ikke kan gjøre Meget for Andre, saa komer saa let denne sørgmodige Tanke, at man er som til Overflod i Verden, hvad Andre maaskee ogsaa stundom lade En forstaae. Da huske man paa, at for Gud er ethvert Menneske lige vigtigt, ubetinget lige vigtigt, ja var der Forskjel, saa maatte vel den meest Lidende være nærmest Gjenstand for Guds Omsorg. Og ogsaa heri ligger en uendelig gudelig Adspredelse. Men jeg afbryder, jeg kan med Sandhed sige: jeg mangler Plads. Lev vel kjære Jette; glædeligt Nytaar; tak fordi De saa smukt endte det gamle Aar med at tænke paa mig. Hils Peter og Povel. Deres hengivne S. K.

Fra SK · udateret [juni 1848] · til Henriette Kierkegaard

Kjære Jette!

Ved i disse Dage at have seet og talet adskilligt med min Broder er jeg ret levende kommet til at tænke paa Dem. Imidlertid skylder jeg dog Sandheden ikke at gjøre mig værre end jer er; og det er virkelig sandt, at jeg i den forløbne lange Tid, siden jeg sidst saae Dem ell. hørte Noget fra Dem, ikke har undladt at tænke paa Dem. Men De veed nok, hvorledes det gaaer; naar man ikke er blevet samtidig med en Begivenheds Begyndelse, saa har man ondt ved senere ret at komme ind i den; man venter snarere, at der skal indtræde en ny, for saa at benytte Øieblikket til at faae begyndt. Det er, idetmindste er det saaledes med mig, i Forhold til Livets Begivenheder, de sørgelige saa vel som de glædelige – kommer jeg ikke til at begynde strax, saa sidder jeg hellere over, for saa at begynde næste Gang med Begyndelsen.

Det gaaer langt tilbage i Tiden, hvad jeg nu vil tale om. De havde allerede i længere Tid været syg, da jeg først fik det at vide. Just dette, at jeg ikke kunde komme til at begynde med Begyndelsen gjorde at jeg slet ikke kom til at begynde. Tiden gik hen, flere Gange foresatte jeg mig at skrive Dem til, men bestandigt stillede denne Indvending sig standsende imod: nu er det bagefter, hvor skal jeg begynde. Saa gik Tiden hen, »Søndag kom og Søndag gik Hans ingen Støvler fik«. Tilsidst kom jeg saa reent ud af Vanen, det er, jeg blev vant til at finde Begyndelsens Vanskelighed ikke til at overkomme. – Ak, og maaskee er det dog gaaet Dem paa en lignende Maade. I Begyndelsen har De vel nu og da tænkt: det er dog underligt, at jeg slet Intet hører fra ham; det er en Skam af ham; men nu er det bagefter, nu kan han lige saa godt spare Uleiligheden.

Da kom min Broder til Byen; det kom i mig til et Brud, et Gjennembrud: her har De et Brev. Hvad De har i det, vil naturligviis beroe paa, hvorledes De modtager det; hvad De finder i det, vil naturligviis beroe paa, hvorledes De læser det – dog troer jeg ikke at man paa nogen Maade skulde behøve at være øvet i den Kunst at læse mellem Linierne, for ud af det at læse Deeltagelsen.

Peter sagde mig, at De endnu bestandigt ligger. Det Tunge heri i Tidens Længde, kan jeg dog, skjøndt ikke selv saaledes forsøgt, ret levende sætte mig ind [i]. Det Tunge er, hvad jeg engang har talet med Dem om, blandt Andet ogsaa dette, at det næsten er umuligt at undgaae Menneskenes Misforstaaelse, naar man lider saaledes. »Det er ikke Feber, det er ei heller at have brudt Armen, heller ikke at være faldet og at have slaaget sig – hvad er det da?« Saaledes spørger utaalmodigt Lægen, og utaalmodigt den almindelige menneskelige Deeltagelse – ak, og just det der spørges om, naar man lider saaledes, er Taalmodighed, Taalmodighed til ikke at tabe Modet, Taalmodighed til at bære Deeltagelsens Utaalmodighed. Men vi Mennesker, og vor Deeltagelse er nu engang ikke anderledes. Og naar man lider, som De lider, – om der ogsaa er, hvad der dog vistnok er ved Deres Side eet Menneske, der trofast holder ud at drage i lige Aag med Dem – man faaer dog ret Leilighed til at sande, at Taalmodighedens Gud egentligen er Den, der ganske ubetinget kan holde ud med samme evig uforandrede Deeltagelse at bekymres om et Menneske. Det er saa rørende, hvad der staaer i en gammel Psalme: »om jeg hver Time græd og vilde spørge«, nemlig om hvorfra Hjælp og Lindring skulde komme – det er saa rørende det Svar, Digteren giver sig selv: »Gud lever jo endnu.« Og han er hver Dag, paa ethvert Klokkeslet, tidlig om Morgenen, i en søvnløs Time om Natten, paa den Tid af Dagen hvor man befinder sig svagest – han er uforandret den Samme.

Kjære Jette, naar jeg saaledes har faaet Pennen i Haanden, kunde jeg gjerne blive ved at skrive Pagina op og Pagina ned; mig var det kjert at gjøre det, Dem vil det dog maaskee ikke være ukjert at læse det. Men jeg maa i dette Øieblik bryde af, og et saadant Brev lader sig altid fortsætte efter en Dags Forløb.

Far vel – thi det er mig som havde jeg talet med Dem; far vel! Hils Poul; fortæl ham dog engang imellem Noget om mig, at han da ikke voxer op i fuldkommen Uvidenhed om, at han har en Onkel. Peter har jeg bedet at hilse Dem ret inderligt fra mig; hils De nu igjen Peter fra

Deres
S. K.

• til familien

Vort Gravsted vil jeg til Foraaret have gjort saaledes istand.

Den opretstaaende lille Støtte (hvorpaa staaer det om Faders første Kone) tages bort. Gitteret lukkes der bag ved.

Gitteret gjøres smukt istand.

Lige indenfor Gitteret, hvor hiin lille Støtte stod, anbringes en tilhuggen Gravsteen med et Marmor-Kors †. Paa Pladen af denne Gravsteen anbringes de Ord som før stode paa hiin lille Støtte.

Lænet til denne Gravsteen anbringes den Tavle, med Faders og Moders Navne samt det Øvrige, der jo er

Faders egen Redaktion.

Saa gjøres der en Tavle svarende til denne Tavle, paa hvilken det skrives (men med en mindre Skrift og saaledes at der bliver større Plads tilovers) det som nu staaer paa den store flade Steen, der ligger over Graven, hvilken store Steen reent borttages. Denne Tavle lænes ogsaa op mod Gravstenen.

Hele Gravstedet jævnes saa og besaaes en fiin Art lavt Græs, kun udvises i de 4 Hjørner en ganske lille bitte Plads med bar Jord; og i hvert saadant Hjørne anbringes en lille Busk af tyrkiske Roser troer jeg man kalder dem, nogle ganske smaa bitte mørkerøde. verte

Paa den Tavle (paa hvilken det skrives der stod paa den store flade Steen, nemlig Navnene paa min afdøde Søster og Broder) bliver saaledes saa rigelig Plads, at der ogsaa mit Navn skal anbringes

Søren Aabye født d. 5 Mai 1813 død

og saa bliver der Plads nok til et lille Vers, som kan sættes med en Petit:

Det er en liden Tid,
Saa har jeg vunden,
Saa er den ganske Strid
Med Eet forsvunden,
Saa kan jeg hvile mig
I Rosensale
Og uafsladelig :|:
Min Jesum tale.

Af Brorson N° 231, N° 1 i det Afsnit: om Bestandighed og Fremvæxt i Troen.

Fra SK · feb. 1847 · til Julie Thomsen

Febr. 47. Min kjære Cousine!

At Du »hellere vilde have benyttet den Anledning«, hvilken jeg skylder Modtagelsen af Dit lille Brev, »til en mundtlig Samtale«, er mig saare kjært at vide, om det end kun kan vides, forsaavidt jeg tillige hører Bebreidelsen, som er skjult deri. Dog dette Forsømte lader sig nu engang ikke indhente, derimod haaber jeg, at min Hurtighed til at svare paa Dit lille Brev maa forvise Dig om, at jeg dog ikke ganske er at opgive. Ak, det er kun altfor sandt (hvad Du siger – og jeg beklager), »at Du aldrig møder mig paa Alfar-Vei«; det er desto værre kun altfor sandt, hvad Du bebreidende foreholder mig, »at jeg ikke indfrier mit Løfte om at besøge Dig«: nu vel, saa tag til Takke med denne lille Epistel; lad den være, om Du saa vil, som et Møde paa Veien, eller som et Besøg i Dit Hjem. Veiene have jo været spærrede: den alfare (hvor man skilles og mødes), fordi Du ikke gaer ud eller dog »kommer der saa lidet«; den officielle til Dit Huus, fordi jeg ikke gaer i Besøg. Men har Du, saa lykkeligen, opdaget den gaadefulde Vei ved Hjælp af det kjærkomne Brev, da iler jeg med ikke at lade denne Vei ubenyttet. Modtag nu mit lille Brev; iilsomt kommer det, som hvis jeg vidste, at jeg ved at svinge om ad den eller den Gade vilde møde Dig; angrende kommer det, som jeg selv vilde komme, den første Gang jeg kommer i Dit Huus; glad og oprømt kommer det, som jeg selv vilde komme, naar jeg endeligen engang faaer min Frihed ved at seire over den Indolents, der tyranniserer mig; længselsfuldt kommer det fra Den, der dog formodentligen ikke selv kommer, og derfor kun bliver mere længselsfuld.

Min kjære Julie; Du synes maaskee dette er noget underligt Noget; Du tænker maaskee som saa: »Den Tid, han bruger til at skrive et Brev, kunde han lige saa godt benytte til et Besøg« – og benytte den langt bedre. Jeg indrømmer det, jeg indrømmer Alt, jeg gjør enhver Indrømmelse – for dog at gjøre Noget; og jeg gjør den helst skriftlig, thi at gjøre den mundtlig vilde jo netop være, at have tabt. Sagen er den, jeg er egentligen forelsket i Omgangen med min Pen. Man vil sige: det er en daarlig Gjenstand at kaste sin Kjærlighed paa. Maaskee! Det er heller ikke for det, at jeg just altid er fornøiet med den; stundom kaster jeg den i Forbittrelse langt bort. Ak, men netop denne Forbittrelse viser mig igjen, at jeg dog er forelsket i den, thi Striden ender som Elskendes Strid. Til denne min Pen fortroer jeg mig ganske, hvad enten jeg forbittres over, at den, som det stundom synes mig, ikke kan hvad jeg kan, ikke kan følge den Tanke, jeg dog kan tænke; hvad eller jeg forundres over, at det er, som kan den hvad jeg ikke kan. Fra denne Omgang med min Pen kan jeg ikke løsrive mig, ja den ligesom forhindrer mig [i] at søge Omgang med nogen Anden.

Naar jeg da, som jeg sidder derhjemme, kommer til at tænke paa eet eller andet Menneske, som er mig kjær, saa tænker jeg: nu skulde Du gaae hen og besøge ham. Men hvad skeer? Jeg tænker saa længe derover, at tilsidst Pennen (ja, thi det maa være Pennen) narrer mig Pennen i Haanden. Istedendfor at aflægge et Besøg i Byen, bliver der saa et Brev til i mit Hjem. Ved Pennens Hjælp samtaler jeg nu med denne Mand; og naar jeg saa er færdig dermed, saa leer Pennen egentligen af mig, thi den har jo narret mig. Brevet er da færdigt, og jeg tænker som saa: nu maa Du see, at faae det forseglet og afsendt. Hvad skeer? Ja, det maa være Pennen; den bilder mig ind, at den ganske ypperligt kan underrette mig om, hvad Indtryk Brevets Modtagelse vil gjøre paa Modtageren: Modtageren: han vil sige, og hvad saa jeg vil sige, og hvad han saa igjen vil sige o: s: v: . Kort, istedenfor at afsende Brevet, bliver der i Anledning af Brevet, som brændes, et lille Studium efter Naturen til. Dette Studium kan naturligviis ikke afsendes og bliver derfor ogsaa at brænde. Pennen har igjen narret mig; den narrer mig for mange Livets Behageligheder, og den eneste Trøst, der bliver tilbage, er, at jeg ved Pennens Hjælp nogenlunde kan beskrive, hvorledes den har bedraget mig – forsaavidt det da ikke skal gjøres paa en af de Dage, paa hvilke jeg ligger i Strid med den.

Jeg veed ikke, om det er lykkedes mig, at gjøre mig ganske tydelig; men i ethvert Tilfælde skal det denne Gang ikke lykkes min Pen, at narre mig Brevet fra. Og det saa meget mere, som jeg just i denne Tid, i strengere Forstand, fortjener Bebreidelse for min Mangel paa Deeltagelse i Livets Virkelighed. Jeg erkjender det meget godt selv, at det er noget Besynderligt, at jeg ikke fulgte min afdøde Cousine; men netop derfor paaskjønner jeg dobbelt Din Sympathie og Opmærksomhed for mig: under saadanne Omstændigheder at skrive mig et Brev til. Jeg veed ogsaa, hvad Godhed Din Fader har for mig; men, sandeligen, han næsten beskæmmede mig ved sin Høflighed. Thi det er dog virkelig næsten for meget: selv personlig at komme op til mig, for at bringe den ham saa sørgelig[e] Efterretning, og da at fritage mig fra at følge.

Det Indlagte fra Berlin var ægte Berlinsk; Brøckners Indfald at sende det her til ikke uheldigt, hans Indfald at sende det til Dig var lykkeligt; men Din Idee at sende mig det i et Brev fra Dig selv, det var en skøn Idee. Og der er (ja, spørg kun Philosopherne derom, spørg Brøckner) en himmelviid Forskjel mellem et Indfald og en Idee. Der er derfor ogsaa en Modsigelse i, at Dit Brev skal tjene som Convolut i Forhold til den lille Seddel fra B., det er som vilde man pakke et lille Silketørklæde ind i et ægte persisk Shawl – det var dog naturligere at bruge Silketørklædet til Convolut for Shawlet. Det er ikke mindre en Modsigelse, at man i et Brev fra en Dame modtager indlagt en lille Seddel fra en Herre. Man pleier allerede at være meget skjøn, naar man i et Brev fra en Herre er saa lykkelig at modtage en lille Seddel fra en Dame. See derfor, fordi jeg virkeligen ofte har tænkt paa at besøge Dig og ofte beklaget, at jeg ikke har gjort det; fordi jeg virkeligen paaskjønner Dit kjærkomne lille Brev: derfor modtager Du som Svar dette uhyre Brev, der dog svarer til det af B. foranledigede Misforhold.

Din ganske hengivne
S. K.

Fra SK · udateret [1847-48] · til Julie Thomsen

Kjære Julie!

Det er dog aabenbart, at vi idag gjorde Din lille Søn Uret, at det var os, der gik for stærkt, os, eller mig, der var Skyld i, at han begyndte at græde, hvortil han, barnlig forstaaet, var fuldkommen berettiget. Det er i denne Anledning jeg skriver dette og sender Medfølgende.

Thi see hvad Verden – hvorved ifølge Balles Lærebog forstaaes Himmel og Jord, med Alt hvad som deri befindes, men hvorved jeg dog nærmest forstaaer: Alt hvad som deri befindes af Menneskers Mængde – angaaer, da er dette mit Raad til Enhver: alt i Forhold til som han formaaer det, at blæse hele Verden et Stykke. Du erindrer maaskee et af Griims Eventyr. Det er som sædvanligt; der er En, der vandrer ud i Verden, han gaaer og gaaer og bliver ved at gaae langt langt bort, indtil han standser ved en Mølle. In parenthesi bemærket seer man heraf, hvor let, men i en anden Forstand hvor vanskeligt ja hvor umuligt det er, naar man boer i Kiøbenhavn, at gaae paa Eventyr; thi for at gaae paa Eventyr maatte man vel først og fremmest udenfor Porten, men det er jo umuligt, at komme ud af Porten uden at være kommet til en Mølle. Dette vil sige, Møllen ligger En for nær, til at der kan blive noget Eventyr; og denne er jo Forskjellen mellem Virkeligheden og Eventyret: Nærhed og Fjernhed; skaf Fjernheden, den uendelige Fjernhed, saa har man Eventyret, saa er en hvilkensomhelst Gjenstand, en Mølle, en Hest, et Faar, Bu-Koen, ja selv hvad man i Virkeligheden stundom maaskee er allermeest keed af, et Menneske et eventyrligt Noget, som nu Møllen i dette Eventyr. Altsaa Vandringsmanden standser ved denne Mølle. Med Forundring opdager han, at denne Mølle gaaer for fulde Seil – og det uagtet det er ganske blikstille. Her maa man give Vandringsmanden Ret, jeg troer næsten man vilde forundre sig derover selv om det var Tilfældet med den Mølle paa Volden, ligeoverfor hvilken man boer. Vandringsmanden gaaer nu videre. 2 Miil derfra træffer han paa en Mand, der

lægger Fingeren paa det ene Næsebor og blæser med det andet – op paa hiin Mølle; og deraf kom det, at den gik for fulde Seil. Saaledes skal man, end ikke bruge begge Næsebor, men phlegmatisk lægge Fingeren paa det ene Næsebor og med det andet blæse hele Verden et Stykke.

Men derimod, et lille Barn – ja om det var nok saa lille bitte; og en lille Uret mod dette lille Barn – ja om den var nok saa lille bitte: det er naar jeg er Den, som har gjort det denne lille Uret mig en høist vigtig Gjenstand, Noget jeg ingenlunde blæser ad. Jeg lader meget nødig Solen gaae ned uden at have gjort det godt igjen; men paa denne Aarstid, hvor Dagen er saa kort, kan det saa let skee, at Solen er gaaet ned, inden det har været mig muligt at bøde paa Skaden. Dog da det i det borgerlige Liv er saa viseligt indrettet, at Vægteren først Kl. 8 siger, at Dagen tager af, saa kan jeg dog maaskee naae, at komme før Solens Nedgang. Magistraten, Politiet ere jo Autoriteter, forsaavidt er Vægteren igjen ogsaa en Autoritet, vistnok ikke en astronomisk, men dog en Autoritet, og for Børn noget nær en astronomisk Autoritet; thi de Ældre, der have sat sig op mod al Autoritet, de rette sig da ikke mere i Henseende til at gaae i Seng o: D: efter Vægterens Forskrift, men Børnene gjøre det dog nok endnu.

Saa hils da det lille Menneske fra mig af og forær ham medfølgende Æske Legetøi fra den fremmede Mand, der idag gik saa stærkt med ham. Og Du, min kjære Julie, Du som – ja, det er vistnok til Straf, fordi Du idag gik saa hurtigt – Du som nu har været nødsaget til at gaae desto langsommere, idet Du langsomt har maattet stove Dig frem i min ulæselige Skrift, Du modtage til Slutning en Forsikkring om den Hengivenhed, med hvilken jeg forbliver Din Dig

ganske hengivne
Cousin. S. K.
Til

Frue Julie Thomsen.

Hermed en lille Pakke.

Fra SK · udateret [jan. 1849] · til Julie Thomsen

Kjære Julie!

At Du var en behjertet Qvinde med Mod i Brystet, det har jeg egentligen altid troet om Dig; men at Du havde Knuder i Brystet – hvad er det for Knuder!

Dog Spørg til Side – ih, nei vist ei, om muligt Spørg frem; Sagen har vel været alvorlig nok, er nu derimod, som jeg haaber, saa lykkelig overstaaet, at, under denne Antagelse, Lægen, hvis han forstaaer sin Kunst, ikke har videre at gjøre end at ordinere det Opmuntrende, Spørgens hjertestyrkende Formildelse, dette underlige Flygtige, et Sublimat, der stundom er stærkere og vægtfyldigere end den meest fortættede Alvor, og dog, just som Naphta, hurtigt, hurtigt fordampet, vel at mærke efter at have frembragt sin Virkning.

Overhovedet er der to Ting, to Midler, begge til indvendig Brug, som, beklageligt nok, Lægerne i vor Tid glemme eller undlade at ordinere – ak, endnu mere beklageligt, at hverken det Ene eller det Andet er saa let at overkomme, selv om Lægen huskede paa at ordinere det. Det Ene, som anvendes naar Alt er vel overstaaet – en lille Dosis, en Draabe er nok, for Meget deraf er fordærveligt, kan endog frembringe den modsatte Virkning – det er Spørg, en heldig anbragt Spørg, et lykkeligt Indfald, et ubetaleligt overraskende Noget, et snurrtigt spørgefuldt Tilfældigt, en Vending, der med eet Slag og i et Nu vender op og ned paa Alt o: s: v.: Denne Medicin indtages ligegyldigt hvilken Tid paa Dagen, om det er paa fastende Hjerter eller lige efter at man har spiiet gjør Intet til Sagen, kun Eet fordres ubetinget, at man er absolut oplagt. Naar saa er – og naar saa Medicinen er af den ægte Slags, saa er Virkningen ubetalelig. Det er sandt nok, naar Alt er vel overstaaet, saa kommer man sig jo alligevel; ganske vist, men man glemme ikke, at det Sjelelige, hvis det væsentligen er i et Menneske, er som en Springfjeder, og at det just derfor med Hensyn til Ens fuldkomne Helbredelse, saa man ganske bliver sig selv igjen, er af stor Vigtighed med dette gaadefulde Tryk, som frembringes naar den beskrevne Medicin er den rette og er indtaget i det rette Øieblik.

Altsaa Spøgen er det Ene; det Andet, som Lægerne nutildags heller ikke ordinere er: Præsten. Det var Skik i en ældre Tid, og jeg priser baade denne Skik og denne ældre Tid, men affholder mig fra videre Oplysninger om Brugen af denne Medicin; thi, Gud skee Lov, Du er jo ikke i det Tilfælde, at der kunde være Tale om at ordinere »Præsten«, eller rettere Du er jo i lige det modsatte Tilfælde.

Min kjære Julie; dersom jeg vilde sige, at nu havde jeg ikke Mere at tilføie, saa vilde dette, for at erindre om Digterens Ord, være: »allenfals – Løgn i min Hals«; det er meget mere saa, at det er som Pennen, hvis jeg

saa tør sige, bad for sig, at den maatte faae Lov til at blive ved, da den nu engang har faaet Lov til at begynde. Heller ikke er det, fordi jeg vil vise Pennen, at jeg er Herre i Huset, at som jeg vil og hvor jeg vil, der skal Skabet, eller for at holde Udtrykket mere ind i Charakteren, der skal Punktum staae: det er heller ikke derfor, at jeg afbryder. Nei, Grunden er en ganske anden, tillige af den Beskaffenhed, at det kun kunde falde mig ind at anføre den, naar Den, til hvem jeg taler er mig kjer, ogsaa derved, at jeg veed, jeg er i denne Henseende forstaaet: jeg har bogstaveligen ikke mere Tid.

Dog Eet endnu, lad mig takke Dig, for hvad jeg veed at vurdere og altsaa at beundre, den Takt fra Din Side, at Du ikke svarer paa et saadant Brev fra mig. Slige Skrivelser befordres med »den flyvende Post« og ere i en vis Forstand som skrevne af Postillonen; at faae Bud med ham tilbage er en Umulighed, og et Svar med Posten vilde forstyrre det Hele. Derfor har det fornøiet mig saa meget, at Du strax har forstaaet dette; thi at blive forstaaet, om det ogsaa kun er en lille bitte Smule, det er en stor Fornøielse og en Fornøielse, som saare sjeldent bliver mig til Deel.

Befind Dig nu vel kjæreJulie; Mod i Brystet har Du, behold det, men bort med Knuderne. Det kunde glæde mig meget i dette Øieblik at see Dig og tale med Dig; deraf følger ikke, at det imorgen paa samme Tid vilde glæde mig lige saa meget. Sligt er Stemning, som kommer og gaaer; men hvorledes end slig Stemning vexler saa forbliver jeg dog, bekymret som jeg blev for Dig i Anledning af denne Fare, med særdeles Hengivenhed

Din Dig ganske hengivne
Cousin.